

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

МЕҲНАТ КЎНГИЛГА ҚУВОНЧ БАХШ ЭТСА...

Андижондаги "Антекс" тўқимачилик акциядорлик жамияти республикадаги ёш, энди ривож топиб келаётган корхоналардандир. Сўнгги русумдаги янги ускуналар билан жиҳозланган корхона аҳоли талаблари даражасида маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Унда 580 ишчи меҳнат қилади. Пахтадан замонавий илғор технология асосида иплар, харидорғир газламалар, олий сифатли тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Бу ерда ишчиларнинг унумли меҳнат

қилишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган.

Корхона ховлисига кирсангиз баҳри дилингиз очилиб кетади. Кўзни яшнатгувчи, дилга завқ бағишловчи манзаралар - ариқда жилдираб оқаётган оби ҳаёт, гулзор, мевазор боғ, экинзорлар... Кўнглингизга қувват бағишловчи шиорлар, плакатлар... Ишлаб чиқариш цехлари озода, шинам. Чангубордан асар ҳам йўқ. Барча ишлар ортиқча куч сарфланмасдан механизация асосида бажарилади. Ишчи қизлар, йигитлар коржомаси ўзлари-

га ниҳоятда ярашқили.

- Бу либослар ўзимизда тайёрланган,- дейди фахр билан «Антекс» А.Ж. бошқаруви раиси Нейматилла Азизов. - Жамоамизда ишни шундай ташкил этганмики, токи ҳар бир ишчи зиммасидаги меҳнатни ўзи учун оғир юк деб эмас, қувонч билан амалга оширсин. Инсон ўз иш жойида ўзини эркин, хушхол ҳис этса меҳнати натижаси ҳам серунум ва фойдали бўлади. Кўриб турганингиздек корхона боғу экинзори, иссиқхонасида кишин-ёзин етиштирилаётган маҳсулотларни ишчиларга тарқатамиз. Новойхонамизда иссиққина нон тайёрланади. Чорва молларимиз, паррандаларимиз бор. Ишчиларга бепул сут-қатиқ берамиз. Медицина пунктими ишчилар соғлиғини муҳофаза этади.

- Илғор ишчилар номини ҳам санаб ўтсангиз, - сўраймиз бош директордан. - Меҳнат яхши ташкил этилса иш

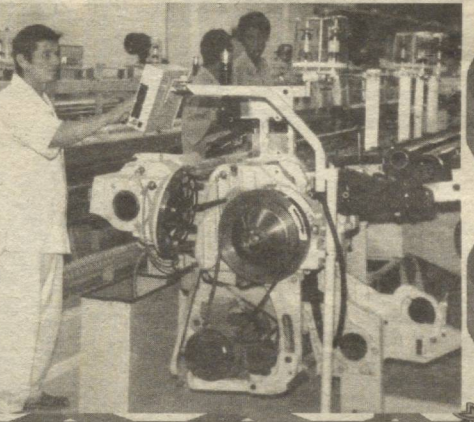
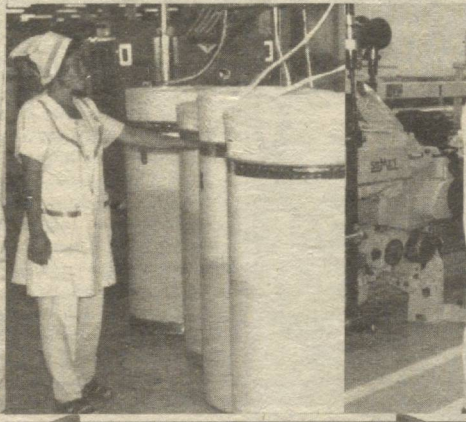

унумдорлиги ортади. Ишчиларимизнинг барчаси илғор. Айниқса Тожибархон Ҳринова, Матлуба Тўйчиева, Маҳфуза Абдуллаева, Санобар Абдуллаева, Гулнара Шокирова, Дамира Нурмонхўжаева, Зиёда Ҳакимовалар корхонамиз фахри ҳисобланадилар.

Дарҳақиқат, замон билан бирга қадам ташлаётган корхонада ҳаёт-меҳнат қайнайди. Меҳнати кўнгилига қувонч бахш этаётган корхона жамоасига бахт ва омад ёр бўлишни тилаб қоламиз.

ЎЗ МУХБИРИМИЗ

Суратларда: Корхона ҳаётидан лавҳалар.

РАНГЛИ БЎЁҚЛАР КЎРГАЗМАСИ

Самарқанд вилоят Болалар жамғармаси, "Эко-сан" Халқаро хайрия жамғармаси вилоят бўлими, "Соғлом авлод учун" Халқаро хайрия жамғармаси Самарқанд шаҳар бўлими ташаббуси билан А.С.Пушкин номидаги кутубхонада "Болалар нигоҳида сайёрамиз келажаги экологияси" мавзусида болаларнинг рангли бўёқдаги расмлари кўргазмаси конкурси ўтказилди. Ушбу тadbирда Самарқанд шаҳридаги «Меҳрибонлик» уйлари болалари томонидан чизилган расмлар намойиш этилди. Болажонлар ўзлари чизган расмлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар. Унда 9-сон «Меҳрибонлик» уйи болажонлари концерт намойиш этдилар.

Кўргазмада қатнашган барча иштирокчиларга диплом ва совғалар топширилди.

З.МУХИТДИНОВ,
Самарқанд вилоят
Болалар жамғармаси раиси

НАФОСАТ НАМОЙИШИ

Тошкентда "Заргарлик санъати" халқаро кўргазмаси бўлиб ўтди. Бу кўргазмада ўттиздан ортиқ давлат ва хусусий заргарлик компаниялари иштирок этди. Кўргазмада Марказий Осиё Республикаларидан ташқари Польша, Италия, Канада, Грузия, Арманистон, Россия, Украина давлатлари заргарлари қатнашишди.

Кўргазмада Навоий тоғ-металлургия комбинатининг Зарафшон заргарлик заводи, "Фотон" илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси, "Мусаввир", "Устозода" заргарлик корхоналари фаол қатнашишди.

Ушбу кўргазмадан мақсад - миллий ва минтақавий заргарлик

марказларини бирлаштириш, яратилаётган санъат асарларини элга манзур этиш.

Унда Хиндистон, Саудия арабистони, Тожикистон ва Қирғизистондан келган меҳмонларнинг қатнашиши кўргазманинг халқаро аҳамиятга эга эканлигидан далolat беради.

Ушбу тadbирда "Заргарлик тақинчоқлари - 2001" заргарлик танлови ўтказилди. Шу куни "Осиё XXI" Модалар фестивали ўтказилиб, унда Озарбойжонлик, Қирғизистонлик, Гуржистонлик, Арманистонлик, Бошқирдистонлик ва Ўзбекистонлик модельерлар қатнашишди.

ЛОЛА АҲМЕДОВА

КЕЛАЖАГИМИЗГА ИШОНАМАН

Мен ўша муборак кунни яхши эсламан. Президентимиз 1 сентябр Мустақиллик куни деб эълон қилганларида, агар аҳамият берган бўлсангиз (телевизор орқали кўрсатилган) зал бир оз жимиб қолган, ҳамма ҳам бу айтилган гапнинг моҳиятини тез англай олмаган эди, назаримда.

Мен ўтирган еримда хайратда, ҳаяжонда қолдим. Юзимда ўзгариш бўлди шекилли, болаларим: нима бўлди, нима гап деб қолдилар. Анчадан кейин ўзимга келиб уларга ҳам тушунтира бошладим. Тушунтираяпману кўз олдимда 15 та сузиб кетаётган кемалар, булардан бир кема юлқиниб қикиб олдинлаб кетаяпти, олдинда чексиз уммон.

Мана, 10 йилдирки кема осойишта сузиб, келажак сари бормоқда. Кемани текис сузиши, борган сари чиройи очилишида кема капитанининг ҳиссаси беададир. Шукурлар бўлсинки осойишта, тинч яшаяп-

миз. Бу кунларни қадрига етишимиз керак. Бу кунлар осонлик билан кўлга киритилган эмас. «Мустақилмиз» деб эълон қилишнинг ўзи ўшанда катта жасорат эди. Энди ўзим, ишларим ҳақида ҳам гапирасан...

Мен Зангиота тумани Улуғбек жамоа ҳўжалигида истикомат қиламан. Бир йил бўлди пенсияга чиқдим. Туманимизда ўзгаришлар талайгина. Фермер деҳқон ҳўжаликларига кенг йўл берилган, улар кўпаймоқда. Халқ фаровонлиги ошиб бормоқда. Энди «ишлаган тишлайди» деган мақолни мағзини чақса арзийди.

Халқ фаровонлигини ошганлигини курилайётган уйлардан, қилинаётган тўйлардан билса бўлади. Республикамиз шаҳар ва ва қишлоқлари кундан-кунга гўзаллашиб бормоқда. Айниқса, Тошкентга борсам-чи, кўзим қувонади. Шаҳарни 2-3 соат яёв айланиб чиқаман, завқланиб кетаман, юрагим ҳаприқиб тошади. Айниқса, хотира майдонини жимгина кезиб

юришни ёқтираман. Шу пайтгача бедарак йўқолган амаким Фозиҳўжаев Мақсуднинг номи ҳеч қаерда йўқ эди. Хотира майдони лавҳасида амакимнинг исми фамилияси ҳам абадий ёзиб қўйилган.

Алишер Навоий спектаклидаги: «Эсиз тақдир экан қайдан билибмиз, азизим дунёга бевақт келибмиз», - деган сўзларни бот-бот эсламан. Ва ўкинч-армон билан нега ҳозир 30-35 ёшда эмасман, анча ишлар қилишим мумкин эди, деб кўнглимдан кечираман. Чорвачиликни яхши биламан. Кўз тегмасин, меҳнаткаш 3 ўғлим бор. Шунинг учун деҳқон ҳўжалиги ташкил қилишга қарор қилдим. Биринчи босқин ишлари тамом бўлди. Ҳўжалик раҳбари билан ижарага ер олишни ҳам келишиб қўйдим.

Ўзбекистоннинг келажиги янада гўзал бўлиши учун курашиш зарур. Менинг иккинчи орзум курилиш материали етиштириш, шу кунларда бу иш бўйича ҳам баъзи юмушлар

қилинмоқда. Бу бошлаётган ишим узоқ муддатли. Ўзбекистоннинг буюк келажигига ишонганим ҳолда бу ишга кўл урмоқдаман. Мен улгурман ишларимни фарзандларим ниҳоясига етказишига ишонаман. Ўзбекистоннинг эртанги куни тинч, осойишта бўлишини истаيمان. Ёмон ниятли кишиларнинг ниятлари ҳамisha ўзига йўлдош бўлсин. Юртбошимизга омонлик, юртга осойишталик, халққа фаровонлик тилайман.

Муассархон ҲОЗИХЎЖАЕВА
Зангиота тумани,
Улуғбек жамоа ҳўжалиги

ЧИРОҒИ ЎЧГАН ШИФОХОНА

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг 255 минг аҳоли яшаётган Чирочикде катта бир туманда мослаштирилган оналар ва болалар шифохонаси мавжуд эмас. Бир вақтлар «Пахтакор» жамоа ҳўжалиги ҳудудига кўчирилган тугруқхона бор-ку дерсиз. Тугри, бироқ 70 уринга мўлжалланган ушбу шифо масканидаги хоналарда 7-8, ундан ҳам кўпроқ оналар фарзандлари билан ётибди.

Шунда ҳам барча беморларни қабул қилиб олиш учун жой етишмайди. Мурғаскина гўдакларга шу хонанинг узиде муолажа қилинаётганига нима дейсиз? Устига устак шифохонада энг оддий тиббиёт асбоблари етишмайди. Жонлантириш бўлими бошлиғи Абдурахимовнинг айтишича, электрон тарози-ю, КВЗ тиббий апаратининг йўқлигидан куйиб кетасиз.

Беморлар учун энг оддий шариотларнинг йўқлигига ким айбдор? Усуналар етишмаслиги учун шифокорларни айб-лаб бўлармикан? Шу йилнинг дастлабки ойидаёқ беш нафар гўдак нобуд бўлди. Уларнинг ота-онаси шифокорлардан норози бўлишди. Шифокорлар эса, шариот етарли бўлмаса

найлоҳ, дейишди.

- Ўттиз етти йилдан бери тиббиёт соҳасидаман, - дейди «Туркистон-пресс» муҳбири билан суҳбатда бош шифокор Жаббор ака Шайманов. - Шифохонамизда хатто ёритиш асбоблари етишмайди. Умумий таъмирлаш яқин йилларда қилинмаган. Етти йилдан бери атиги бир мартагина 243 дона (қаранг бугун бошли шифохона учун) оқ чойшаб олдик, холос. Ёз фаслида беморларимизни чивин, пашша безор қилади. Қани энди биз ҳам «Оналар ва болалар йили» шарофати билан янги бино ва замонавий ускуналарга эга бўлсак.

Ажаблანарли томони шундаки, мутасадди раҳбарлар бу аҳолини кўра-била туриб кўрмаганга олишди. Туман аҳолисининг кўпчилигини аёллар ва болалар ташкил этади. Улар ҳам ахир кимнингдир онаси, кимнингдир боласи. Уларнинг бир қисми эрта-индин фарзанд кўриш илнжиде юрган аёллар. Буларнинг Чирочикдаги «шифохона»га келиб севинчлари саробга айланмаслигига ким қабулат бера олади?

«ТУРКИСТОН-ПРЕСС»
Қашқадарё вилояти

АХБОРОТ

БОЛАЛАР ҲУҚУҚЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

23 апрелда Станбулда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Болалар жамғармаси (ЮНИСЕФ), Туркия радиоси ва телевидениеси (TRT) иштирокида Халқаро болалар кунига бағишланган аънавий анжуман бўлиб ўтди. Бу анжуманда 5500 дан ортиқ иштирокчи қатнашди. Йиғилишда Туркия, Марказий ва Шарқий Европа, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ва Болтиқ бўйи давлатларида болалар ҳуқуқларини химоя қилишга оид масалалар кўрилди.

Йиғилишда БМТ Бош Секретари Кофи Аннан номидан унинг рафиқаси Нейн Аннан сўзга чиқди. Ушбу анжуманда дунё болалари ҳуқуқларини химоя қилишга қақирувчи Декларация қабул қилинди. Шу кунларда Бухарестда, Будапештда ҳам болалар ва ёшлар вакиллари иштирокида ана шундай йиғилишлар бўлиб, уларда болалар ҳуқуқини химоя қилиш муаммолари бош масала қилиб кўтарилди.

ЎЗ МУХБИРИМИЗ

Болалик саодати...

«Оила ва жамият»га жавоб келди

ЁРДАМ КўРСАТИЛДИ

Оққўрғон туманидаги 2-сонли ширкат ҳўжалигида истикомат қилувчи фуқаро Жўраева Раҳиманинг ўғли Усмонов Собиржонга ногиронлик аравачаси берилишига ёрдам кўрсатилишини сўраб ёзган хати ўша жойга бориб ўрганилди. Ўрганиш натижасида маълум бўлдики, ҳақиқатан ҳам Р.Жўраева 1998 йили ўғли учун ногиронлар аравачаси берилишини сўраб туман Меҳнат аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш

бўлимига ариза берган. 2001 йил 25 март куни навбати етиб келганлиги сабабли унинг ўғлига вилоят Меҳнат, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бошқармаси томонидан ногиронлар аравачаси берилди. Хат муаллифи кўрсатилган ёрдамдан мамнун эканлигини билдирди.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
Тошкент вилоят ҳокимининг ўринбосари

Тадбиркорлик мактаби

II. ЎЙЛАГАН ЎЙЛАБ ЁТАР...

Тадбиркорлик фаолияти ҳамisha силлиқ кечавермайди. Тадбиркор чигал, ечими қийин, натижаси шубҳали вазиятларга тушиб қолиши ҳам мумкин. Буни узоқ ўйлашнинг имкони бўлмайди, чунки вақт қисқа. Вақтнинг ўтиши тадбиркор учун йўқотиш. У шу қисқа вақтда қарор қабул қилиб масалани ечишга, ишни бажаришга киришиши лозим. Бу ҳолатда тадбиркорни тавakkал қилишдан бошқа иложи йўқ.

Тавakkалчилик биз учун қадрият. У ҳамisha эъозланиб келинган. Шу туфайли: «Ўйловчининг ўйи битгунча, тавakkалчининг иши битида», деган ўзбек мақолига неча асрлардан буён ва амал қилиниб келинмоқда. Демак, тавakkалчилик биз учун кеча, бозор муносабатларининг шаклланиши билан пайдо бўлиб қолган тушунча эмас.

Инсонлар табиятан икки тоифага бўлинади: тавakkалчи ва эҳтиёткор. Тавakkалчи кўп ҳолларда жуда катта ютуқларга эришади, ишлари тез ва соз ҳал бўлади. Аммо унинг фаолиятида хатарлар ҳам кўп бўлади.

Эҳтиёткор кишилар шожмасдан, босиқлик билан жуда узоқни ўйлаб ишонарли тарзда фаолият кўрсатади. Агар унинг натижаси ноаниқ, хатарли бўлса бундай кишилар ҳеч маҳал тавakkалчиликка йўл қўймайди. Бундай тадбиркорларнинг ютуғи ҳам, мағлубияти ҳам тавakkалчиникига нисбатан анча кам бўлади.

Бизнесда кўпинча тадбиркор ютиб чиқади. Шу туфайли тадбиркор агар ўзида тавakkалчилик бўлмаса тавakkал ҳам қилиб кўрсин. Тавakkалчилик билан уч марта сотиб қилган фойдаси бир марта ютказганини албатта қоплайди. Балки ютказмас. Шу туфайли ҳар бир тадбиркор оқилона тавakkалчиликни ўзида шакллантириши лозим.

(Давоми бор)
Мамаюнус ПАРДАЕВ,
Самарқанд кооператив институтининг доценти

МЕҲР-ОҚИБАТ ҚОНУН БИЛАН МУСТАҲКАМЛАНДИ

Жамият ҳаётининг мезони бўлган Конституцияни чуқур ва ҳар томонлама ўрганишимиз, унинг маъносига етиб бориб, амалий ҳаётимизнинг доимий қўлланмасига айлантиришимиз даркор.

Ислом КАРИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 39-моддасида белгиланишича: «Хар ким қариганда, меҳнат лаёқатини йўқотганда, шунингдек боқувчисидан маҳрум бўлганда ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига эга.

Пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам турларининг миқдори расман белгилаб қўйилган тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан оз бўлиши мумкин эмас».

Маълумки, давлат ўз аҳолисини химоя қила олган тақдирдагина инсонпарвар ҳисобланади. Конституцияимизнинг 39-моддаси эса давлатимизнинг мана шу инсонпарварлигидан далолат беради. Зеро бизда боқувчисидан маҳрум бўлганлар, қариялар ва меҳнат лаёқатини йўқотганлар давлатнинг алоҳида химоясига олинган. Қариллик ва ногиронлик нафақаларини берилиши, қариялар уйлари бунга бир мисол бўлса, «Наврўз», «Хотира ва қадрлаш куни» уларга юртдошлар томонидан саҳават кўрсатилиши бунга ёрқин далилдор.

Азалдан меҳр-оқибатли халқмиз. Удмуларимиз, қадриятларимиз кишилар ўртасидаги оқибатни кучайтиришга хизмат қилар экан, айниқса қариялар, меҳнат лаёқатини йўқотганлар ҳамда боқувчисидан маҳрум бўлганларга алоҳида эътибор билан қарашга ўрганилган. Энди ўртамиздаги меҳр-оқибатни қонун билан мустаҳкамлашни, ҳуқуқий химояланиши нуқтага аъло нурдир.

Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги Қонуни фуқароларнинг ижтимоий таъминот олиш бўйича конституциявий ҳуқуқини мустаҳкамлайди.

Қариганда, меҳнат қобилиятини, боқувчисини йўқотганда ва бошқа ҳолларда кўзда тутилган моддий таъминотдан ташқари, фуқаролар ижтимоий таъминот ва ижтимоий хизмат кўрсатиш ҳуқуқидан ҳам фойдаланадилар.

Шу билан бирга пенсионерлар ва ногиронларнинг турли ижтимоий хизматга бўлган ҳуқуқи «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги, «Ногиронларни ижтимоий химоялаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунларида ва бошқа меъёрий ҳужжатларда мустаҳкамланган.

Х. ТҲТАМУРОД

СЕВГИ ДОҒИ КЕТМАЙДИ...

Хурматли Отабек ака, ёзган кечмишларингизни ўқидим ва ҳаётим давомида ўзим кўрган ҳамда ушбу сеvimли газетамизда чоп этилган воқеаларни хулосасини эътиборга олган ҳолда ҳақиқатан ҳам қизларни оддийлигига, ишонувчанлигига яна бир бор амин бўлдим. Ҳолбуки, акангизни курсдоши бўлган ва сизни деб ўз жонига қасд қилган ўша қиз бир йилгитга унаштирилганини айтган чоғида: "Тўйни қайтариб юбор, сенга уйланаман," - деб айтган ҳазил сўзингиз туфайли "севги" деб аталмиш бир умрлик савдога ишонган. Кўриниб турибдики, сеvги савдоси олдида унинг дунёқараши ожизлик қилган. Сўнгра сеvгиси чин бўлганлиги боис, сеvмаган йилгит билан яшашдан кўра ўз жонидан кечини афзал билган (Илоҳим жойи жаннатда бўлсин). Отабек ака, карсак ҳам икки қўлдан чиқаркан. Балки сиз ҳам ўша ҳазил сўзни оддийгина қилиб эмас, бутун вужудингиз билан, кўзингизда меҳр билан, ишонингиз арзигудек қилиб айтгандирсиз. Аниқроғи, чин юракдан уни севгандирсиз. У ёғи ёлғиз Оллоҳга аён. Дарвоқе, "Кимга уйлансам тўғри иш қилган бўламан. Ота-онам танлаган қизгами ёки ўзимга ёқадиганини ахтарайми? Лекин у ким бўлишидан қатъий назар уни сева олмасам керак", - дебсиз.

вишга ёки сеvилишга бўлган эҳтиёжингиз йўқолган. Ҳар бир сўзингизни мазмун моҳиятидан сезилиб турибдики, ўзингизни айбдорликда гумон қилаясиз. Қиз болани шайни ўта нозик. Фараз қилайлик, йилгит ва қиз сеvишган. Уларни кўча-кўйда бирга юрганини ё бўлмасам хиёбон, чет жойда суҳбат куриб турганини кўпчилик кўрган. Кўрганлар ичида ҳавас билан боққан ҳам, ҳасад билан боққан ҳам бўлади. Ушбу сеvишганлар тақдир тақозоси билан бир-бирини василага етолмади, дейлик (Худо кўрсатмасин). Шунда йилгитга нисбатан қизнинг шайнига кўпроқ доғ тушиб, охири оқибат қизни бахти очилмаслигига сабабчи бўлади. Шундай экан, азиз қизларжон, билиб-билмай сеvги йўлига қадам босманг.

Сеvги доғи кетмас,
ойнинг доғи кетса ҳам.

Инсон яшаб токи,
қабргача етса ҳам.

Гўзалдир қиз бола
ҳаёси билан юзда.

Ори-ю, номуси,
ибоси билан юзда.

Кулганда латофат
дунёси билан ўзда.

Бундайни қизларга дўст,
ҳамроҳ бўл дейман.

Собир МАТКОМИЛОВ
Бешарик тумани

ЯХШИ ҚИЗЛАР КҮП...

Сиз тошбағир инсон экансиз, сеvмасангиз "уйланаман," демаслингиз керак эди. Шу гапни бир қизни интизор қилиб куттиришдан олдин ўйлаб айтганингизда эди, у ўз жонига қасд қилмаган бўларди. "Нахотки, мен учун ўз жонига қасд қилибди", дебсиз мактубингизда. Албатта сиз учун-да. Ахир у сизни сеvишини ўзингизга айтган. Қизлар билан гаплашишга кўрқманг. Отаонангизни, уларни ҳам не-не орзу-ҳаваслар билан "Ўғил уйлантирай, келин туширай"

деган умидларини ҳам унутманг. Психолог шифокорга ҳам учрашинг, ахир шу ёшга қилиб қайси инсон сеvмаслиги мумкин. "Қизлар орасида дўстларим бор," деясиз, шулар орасидан ўзингизнинг хулқ-атворингизга мосига сеvги изхор қилинг. Шундай қизни сеvингки, у ҳам сизни сеvсин ва хурмат қилсин. У яна шундай бўлсинки, кўнгли тоза, пок муҳаббат соҳибаси бўлсин.

ФЕРУЗА
Бухоро

КЕЛИНГ, ТАНИШАЙЛИК, ДЎСТЛАШАЙЛИК

Отам - ўзбек, онам - рус. Исми Оля. "Оила ва жамият"ни бирон сонини ҳам қолдирмай сеvиб ўқийман.

"Қизларга гапиришдан кўрқаман" дил изхорини ўқирканман, менда Отабек билан хат орқали топшиш, дўстлашиш истаги пайдо бўлди. Отабекдан жавоб хатини кутиб қоламан. Сеvimли газетамиз мухлислари орасида

ҳам мен сингари хат орқали танишиб дўстлашишни хоҳловчи қиз-йилгитлар бўлса улар билан ҳам ақин дўстона муносабат боғлашга тайёрман.

Оля ЙЎЛДОШЕВА
Қорақалпоғистон Республикаси,
Кўнгрўл шаҳри,
Олтинкўл посёлқаси,
Бекниёзов кўчаси, 52-уй

У СИЗГА ИШОНГАН

Отабек ака, авваламбор фикрларингиз нотўғри. "Мен М. билан учрашмаганман," - дейсиз-у, "Лекин 4-5 мартаба кўришганмиз", - деб ёзгансиз. М. ни ҳам, сизни ҳам оқламоқчи эмасман. Бу ерда энг катта хато биринчи навбатда сиздан, қолаверса М. дан ўтган. Сиз унга: "Сизга уйланаман", - деб айтгансиз. М. эса фотиҳасини бузиб, ўз бахтини бой берган. Албатта, у қиз сизга чиндан ишонган. Унинг ҳам дилида сизга бўлган

ишончи, умиди катта бўлган. Унинг ҳам қалбининг туб-тубида кимнингдир сеvилик ёри, бир хонадоннинг суюкли бекаси бўлиш орзуси бўлгандир. Аммо, у орзулар орзулигича қолди.

Отабек ака, қизларга гапиришдан эмас, ҳазиллашишдан кўрқинг. Сизга Оллоҳдан қизларга меҳрли бўлишингизни сўраб қоламан.

ШАҲНОЗА

ТИЛ ЮГУРИГИ БОШГА...

Отабекка нисбатан дилимда нафрат уйғонди. Отабек ўзидан бошқа ҳеч кимга ачинмайди, ўзини яхши кўради. Мақолада ёзилишича Отабек ҳаётда кўп қийинчиликни кўрган, сеvган касби бор экан. У қизларни сеvиб қолишдан, уларга ваъда беришдан ва алдаб қўйишдан кўрқингани, болалигидан қизларни ёқтирмалигини, лекин қизларни хурмат қилишини ёзбди.

Бу мактубдаги фикрлар умуман бир-бирига мос келмаслигини сизлар ҳам англаб етган бўлсангиз керак. Қандай қилиб инсон ўзи ёқтирмайдиган, ёмон кўрган кимсага нисбатан

хурматда бўлади. Қизларни сеvмаган инсонни мен жонсиз техника - робот, ёки жоҳил инсонга ўхшатаман. Сабаби жоҳилда ҳис-туйғу, меҳр-муҳаббат бўлмайди. Шунинг учун ҳам у ҳеч кимга сева олмайдди. Муҳаббат бор жойда жаҳолат чекинади. Отабек қонун олдида гуноҳсиз бўлса-да, виждон олдида, муҳаббат қурбонлари олдида, қолаверса Қодирийнинг Отабег олдида ва ўша - М.нинг пок сеvгиси олдида қотилдир.

Отабек, ҳаёт сен ўйлаганчалик энгил эмас, унга жиддийроқ назар солиш, ва ҳаттоки, ҳар бир сўзини ўйлаб гапириш керак. "Тил қурол бўлса, сўз - ўк, тиш - қалъа", "Тил югуриги бошга" деб бекорга айтилганман. Сен мухлислардан кимга уйланишни сўрабсан. Мендан хафа бўлмагин-у, сени уйланишингга эрта. Сен олдин сеvги нималигини тушуниб етгин. Қизларни хурмат қилишни ўрган...

САРДОР
Гулистон шаҳри

ПИЧОҚНИ АВВАЛ ЎЗИНГГА УР...

Отабекнинг мактубини ўқиб жуда ноқулай аҳволга тушдим. Тўғри, мени бошимга сеvги деган муаммо тушмаган. Ёшим 38 да. 2 кизим билан ёлғиз яшаймиз. Отабек укам жуда нотўғри иш қилибди. Ахир сеvги билан ҳазиллашиб бўладими? Отабек нафақат у қизни, балки ўз сеvгиси орқали ҳамма қизларни алдаган! Қиз бола вақти келиб она бўлади. Она - бу улуг зот. Таврифлашга тил ожиз. Бу онага бўлган хурматсизлик эмасми ахир? Отабек ўзининг бу муносабати билан ўз онасини, опасинглисини алдаган. Мен ҳам онаман, мақола менга жуда ёмон таъсир қилди. У қизда кўнглингиз бўлмаса, нега уни алдашингиз, ҳазиллашингиз керак. У қизни ўрнига опа-синглингизни қўйиб кўринг-а, қандай бўларкин? Қай бир йилгитни деб ҳаёт гўзаллигини кўрмай дунёдан кетса... Сиз нима қилган бўлардингиз? (Илоийм ундай бўлмасин.) Отабек агар сизда "виждон" бўлса бу қилган ишингиздан бир умр азоб чекиб қўйналсангиз керак. Бир қизнинг умрига зомин бўлибсиз. Ўша қиз сизга: "Мени унаштириб қўйишди бошқа йилгитга", - деганда, сиз: "Мен сен билан шунчаки дўст эдим, бахтли бўлгин, сени сеvмайман", - дейшингиз керак эди. У қизни (Худо раҳмат қил-

син уни) сизнинг ёлғон сўзингизга ишониб бахтини бой бериб, ўз ҳаётига зомин бўлганини кўринг. Энди сизга бир маслаҳатим, ўзингиз сеvмай (сеvиб кўлингиздан келмас экан) ота-онангиз топган қизга уйланинг ва унга умуман ёлғон сўз гапирманг. Шунда ҳаётингиз яхши бўлиб кетади, деган умидданман. Мен қизларимга доим: "Йилгитларни гапига ишонманг", деб насиҳат қиламан. Қизларимни воёга етказсам, илми, хунарли қиламан. Қиз бола энг аввало одоб-ахлоқли, ҳаёли бўлмоғи зарур. Ҳар қандай йилгит ҳам оғир, сипо қизларни ёқтиради. Отабекка ўхшаган йилгитларда Оллоҳнинг ўзи инсоф берсин. Биз 22-сонли дўконнинг барча ишчилари мақолани биргаликда ўқиб чиқдик. Ҳаммамизнинг фикримиз бир жойдан чиқди: Айб Отабекда, у жуда катта хатога йўл қўйган. Биз унинг яна бошқа қизларни алдашини хоҳламаймиз. Айниқса, эркакларимиз, Отабек номардлик қилибди, - дейишди. Биз газетани сеvиб ўқиймиз, чунки "Оила ва жамият" ҳаммамизни муаммомизга шерик, ярамизга малҳам. Йилгит-қизларга ўтинчим, ҳаётда "сеvги" деган улуг туйғуда адашманг.

Малоҳат МИРАЛИЕВА
Тошкент шаҳри,
Сирғали тумани

ХОЮ-ҲАВАСИНГИЗ БИР ГУЛНИ СЎЛДИРИБДИ

Бу мақолани ўқиб, аччиғим чиқиб кетди. Отабек, "Дарахтни тепсам қиз ёғилади", деб ўйлаясиз, шекилли. Йўқ, Отабек, адашманг, у замонлар ўтиб кетган. "Айтилган сўз - отилган ўк", дегандек йилгит киши ваъда берди-ми, сўзида туриши керак ёки умуман ваъда бермаслиги лозим эди.

Иш юзасидан қизлар билан учрашиб туришга тўғри келар экан. Балки ўзингиз уларга қўз қири сузиб, ниғош талшасангиз керак. Қизларга қарата айтган гапингиз эса фақат кулгили. Нега десангиз, сиз ҳам "ҳар қанақанги" йилгитлар сирасига кирасиз. Буни ўзингиз айтибсиз: "Айниқса, менга ўхшаган ҳазиллашиб сеvги изхор қиладиган йилгитларга ишонманг," - деб ёзгансиз. Сизда йилгитлик иродаси, бир сўзликлик, ҳақиқий йилгит лабзи бўлиши керак эди. Сиз ҳеч қачон ҳеч кимни сева олмайсиз, чунки қалбингиз ўтқинчи хавасга тўла. Ёзганларимдан хафа бўлманг. Чунки менинг ҳам ёшим 21 да, бир қизчангун онасиман. Сеvиб турмуш қуролмаганман, чунки менга бундай имконият берилмаган. Мени жуда ҳам ёш, 9-синфини битирйишим билан уйдгилар узатиб юборишган. Лекин турмушимдан нолимаман, эримни хурмат қиламан, кўз очиб кўрагим. Тўғри, ҳаётнинг пасту баландларини кўрдим, бироқ машаққат чекмасдан инсон бахтга эриша олмайдди, ҳаётни тушунамайди. Ҳаётий тажрибаси ортмайди. Ҳамма ҳам ҳаётда ўз ўрнини топиб, бахтли бўлсин, уйлаган ниятига эришсин. Бу беш кунлик дунёда кишига бундан ортик бахт бўлмаса керак.

ТАНЗИЛА
Тошкент

ҚАЛБИНГИЗДА МУҲАББАТ БОР...

Бу дил изхорини ўқирканман, менинг энг таъсирланганим, ҳазил тарзида айтилган бир огиз сўз учун нахотки бир қиз ҳаётдан кўз юмса, ўз жонига қасд қилса...

Отабек, "Сиз у қизни сеvмаганман, ҳаттоки учрашмаганман," - деб ёзибсиз. Агар сеvмаган экансиз нега "сенга уйланаман" деб унга ваъда бердингиз (ҳазиллашиб бўлса ҳам). Наҳот инсон-тақдир ийюнчок эмаслигини унутдингиз?

Ҳарбий хизматга кетибсиз. Бир ярим йил ичида у билан қизикмабсиз ҳам. Тасодифий учрашувда, у сизни шунча йил кутганлигини, охири ота-онаси ўзига унаштирганини айтиб, узр сўрабди. Сиз эса: "Тўйни қайтариб юбор, сенга уйланаман," - дебсиз. У бундан жиддий тушунган. Сиз эса қизларни кўнглини "овловчи" чиройингиз билан қурбурланиб, уни меңсимангиз. Натихижа фожеа юз берган.

Мактубингиз сўнггида "Ота-онам танлаган қизга уйланайми ёки ўзим ахтарайми? Лекин у ким бўлишидан қатъий назар сева олмасам керак", - деб ёзибсиз. Йўқ, сиз янглишяпсиз.

Оллоҳ инсонни яратётганда унга қўшиб қалб бахшида эди. Шу қалбга эса Ватанга, табиатга, бутун борлиққа, яна инсонларга бўлган муҳаббат туйғусини жо этди.

Аминманки, сизнинг қалбингизда ҳам сеvги деб аталмиш муқаддас туйғу мўжассам. Вақти келиб ўша туйғу ниҳол қалб униб қуртак ёзади. Ана ўшанда сиз дунёдаги энг бахтли инсон - пок муҳаббат соҳиб бўласиз. Қалбингиздаги муҳаббатга эса ўзингиз сеvган қизингизга маъшуқа айланг. Чунки бахт қасри икки киши томонидан мафтункор ва мустаҳкам бўлади. Шунданга сизнинг сеvингиз тилларда дoston бўлади. Ишонинг, сиз бунга қодирсиз.

ДИЛФУЗА
Боёвут

6 Оила ва жамият

Oila va jamiyat

Азиз дилбандимиз НИЛУФАРХОН!

Сени эфзал ва нақиброн 17 баҳорини билан қутлаймиш. Ўқишларингда юшуклаф тилаймиз. Баҳтинмишга домго соғ бўлгин!

Оила аъзоларинг

Жондан азиз укажоним ХАБИБУЛЛО!

Сени тавабхудо кунини билан шабқилаймиз. Сенига соғлиқ, оқлабни бағъ ва омад тилаймиз. Аллоҳ ота-онамишга билишни қамолитини кўриб юритини насиб этсин!

Укалар бор, опасин жондан ортиқ кўради, Ота учун, она учун жонин фидо этади. Истар эдим уларга бахту омад ёр бўлсин, Яратганга шуқр, шундай укаларим бор бўлсин.

Оила аъзоларинг номидан опанг Дилфуза

ҚАДРЛИ ҚИЗЛАР! РЕСПУБЛИКА КАСБ-ХУНАР ЛИЦЕЙИ

Сизларни тикувчи-бичувчи касби бўйича ўқишга таклиф этади. Ҳуши мuddати: 9-синф учун - 2 йил, 11-синф учун - 1 йил. Ҳуши давомида стипендия тўланади. Ҳуши 1 сентябрдан бошланади. Ҳужжатлар соат 9.00 дан 16.00 гача қабул қилинади.

Манзилмиш: Тошкент шаҳри, Миршоҳид Мироклово кўчаси, 68-уй. "Бобур боғи" бекати. Тел: 55-78-30, 55-78-28

Д. Отажоновга учрашинг

Торт ва пишириқлар пиширишининг асосий ва олий курсини ҳамда "Келин-куёв" шакли ясашни ўргатаман. Тел: 162-67-86

Замонавий "Элита" пардаларини тикаман ва тикиш усулларини ўргатаман. Тел: 162-67-86

Дўстим ГУЛЧЕХРА!

20 баҳорини билан сени қабдан шабқилам, сенига эфзал ука, соғлиқ тилаймиз. Ўқишларингда омад ёр бўлсин.

Гўзал

Ошиш, семиршиш, ажин, қабзият, хуснбузарлардан фориғ бўлишга ёрдам берамиз. Телефон: 74-71-29.

"КАМОЛОТ-КОМПЬУТЕР" БИЗНЕС МАКТАБИ

Куйидаги ўқув курсларига таклиф қилади.

Бир ойлик курсларга:
1С: Бухгалтерия дастури билан ишлаш таълими; Видео операторлари курси; INTERNETга ўқитиш.

Икки ойлик курсларга:
Замонавий бухгалтерия ҳисоби; Банк иши; Компьютерда ишлаш таълими (WINDOWS 95, MS OFFICE 97, ЭЛЕКТРОН ПОЧТА); Дастурлаш тиллари; Сартарошлик курси; Профессинал фотографар.

Уч ойлик курсларга:
Ҳисобчилар, компьютер таълими билан бирга; Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун); Компьютер билимлари; Банк иши ва компьютер.

Тел: 41-33-96, 58-98-50

Курсларни тугатгандан сўнг диплом берилади. Манзилмиш: Тошкент. Навоий кўчаси-9, «Пищепром» лойиҳа институти биносининг 4-қавати. (ТРАСТБАНКнинг ёнида.)

Хурматли ЖАҲОНГИР ака!

Мен сизни 26 баҳорини билан қутлайман. Сизга дундаги барфа эзуштиларини тилаймиз. Баҳтинмишга соғ бўлсин.

Рафиқангиз Адиба ва ўглингиз Жамшид

ЭЪЛОН!

Ўзингизга ёки суратингизга қараб портретингизни сифатли қилиб ишлаймиз. (Мойбўёк билан.) Нархи 50 минг сўм. Тел: 66-07-24

ЭЪЛОН!

Азиз келинчақлар, сизлар учун! Тўй оқшомига келинчақларнинг сочини турмаклаш учун малакали "модельер-сартарош" сиз истаган вақтда ўз хизматини таклиф этади. Бахтли бўлинг!

Тел: 45-93-41

"ХОЛИС-УМИД" ФИРМАСИ ўқишга қабул қилади:

Бу ерда Сизга энг сўнги моделларда, тез ва осон бичиб-тикишни ўрганишингизда малакали дизайнерлар, уста мутахассислар ёрдам берадилар.

3 ойлик
- бичиш-тикиш (сиз хоҳлаган фасонлар).
- ҳамширалик (амалиёт билан).
- сартарошлик (амалиёт билан).
- парда ва чойшабларни замонавий "Элита" усулида тикиш.
- инглиз тили (бошловчилар, давом эттирувчилар учун).

2 ойлик
- компьютер саводхонлиги.
- торт ва салат тайёрлаш.
- массаж (ёш болалар ва катталар учун).
- Эраклар костюм-шимини тикиш.
- аёллар костюми, плашчи, пальтосини тикиш.
- косметология (амалиёт билан).
- ақшурлик (амалиёт билан 6 ой).

ДИҚҚАТ! "Холис-Умид" фирмаси 3-4 кишилик тезкор махсус кичик гуруҳларга ҳам қабул эълон қилади. Бир ой давомида Сиз фирмадаги барча курслардан хоҳлаганингизни мукамал ўзлаштири оласиз. Дарслар ҳафтада уч марта ўтказилади. БИТИРГАНЛАРГА ДИПЛОМ БЕРИЛАДИ.

Манзилмиш: Метронинг "Халқлар дўстлиги" бекати, "Олмазор" мавзеси, 8/1-уй, 30-хона, 1-йўлак. Телефонлар: 47-09-52, 45-22-85

БАХТНИ БОЙЛИК ДЕСА...

Ёшим 23 да, асли водийликман. Ҳозир ота-онам билан пойтахтда яшайман. Фарзандингиз ҳаётда ўз ўрнини топиб, бахтли бўлишида ота-онанинг роли катта. Биз отам туфайли уй-жойдан ажраб, оиламиз билан ижарада яшаймиз. Онажоним туфайли ўзимизни эплаймиз. Бошқалар қатори менинг ҳам қалбимда улкан орзу-умидларим

Қайда ўзи ўша бахт

Бу турмуш кўрганимда мен янги келинчақ эдим. Турмуш ўртоғим университетда ўқирдилар. Хуллас, иккаламиз ҳам ойлик ва стипендияга қарам эдик. Рўзгорни эса қайнота-қайнонам бошқарарди.

Бир кун тушимда турмуш ўртоғим 3 та отни эшикдан етлақлаб кириб келибди. Отлар қора, жигарранг ва оқ рангда эди. Эрим менга: "Шулардан бирини олиб қолишимиз керак, қайси бири қолсин", - дебди. Менга оқ рангли от жуда ёқиб қолди ва: "Шуни олиб қолайлик", - дебман. Оқ отни ошонамиз олдидаги олма дарахтига боғлаб қўйиб, қолган отларни қайтариб олиб кетибдилар. Мен унинг олдида астагина бориб, пешо-

бор. Келгусида меҳрибон она, саришта аёл, бир оиланинг қўли гул пазанда бекаси бўлишни ният қилганман.

Ақлли, хунарли, ҳаётни фақат бойликдан иборат эмас, деб тушунадиган меҳр-муруватли 25-30 ёшдаги бир йигит билан танишмоқчиман.

Манзилим тахририятда

насини силабман. Бирдан отнинг икки ёнидан қанот ўсиб чиқибди. Унинг оппоқ патли қанотларини силаб турганимда, қувончимдан уйғониб кетдим...

Эртаси кун ёши улғу кишилардан оқ от - бойлик белгисини эшитаётган эканлигини эшитиб жуда қувондим.

Мана, орадан ўн йилча вақт ўтди. Ҳақиқатан биз жуда бахтлимиш. Худого шуқр, 2 та қизимиз бор. Оиламиз тинч, бахтли, фаровон ҳаёт кечираялмиш. Шу нарсаларни ўйлаганимда ҳар гал кўрган турмуш кўз олдимга келади. Ҳаммаси гўё ўнгимда юз бергандек туюлади.

КАМОЛА
Тошкент шаҳри

ОТ - БАҲТ ВА БОЙЛИК БЕЛГИСИ

Бу турмуш кўрганимда мен янги келинчақ эдим. Турмуш ўртоғим университетда ўқирдилар. Хуллас, иккаламиз ҳам ойлик ва стипендияга қарам эдик. Рўзгорни эса қайнота-қайнонам бошқарарди.

Бир кун тушимда турмуш ўртоғим 3 та отни эшикдан етлақлаб кириб келибди. Отлар қора, жигарранг ва оқ рангда эди. Эрим менга: "Шулардан бирини олиб қолишимиз керак, қайси бири қолсин", - дебди. Менга оқ рангли от жуда ёқиб қолди ва: "Шуни олиб қолайлик", - дебман. Оқ отни ошонамиз олдидаги олма дарахтига боғлаб қўйиб, қолган отларни қайтариб олиб кетибдилар. Мен унинг олдида астагина бориб, пешо-

ЖАННАТ

МАЪБИРНОМАСИ

ЖИН БИЛАН УЧРАШУВ

Бувамдан бу воқеани эшитиб, анчагача қўрқиб юрдим. Уйда ёлғиз қолсам, ёки ухлаш учун кўзимни юмсам, Ш.Холмиснинг "Баскервиллар ити" ҳикоясидаги ит кўз олдимга келаверарди...

Келинг, яхшиси айнан ўша воқеани бувам тилидан сўзлаб берай...

...У пайтларда кучга тўлган, ўзимга ишонгану бино қўйган йигитлик даврим эди. Коллективлаштириш, колхоз тузиш авжидда, мен эса харбий комиссар эдим. Ёнимда револьвер, тагимда ажайиб тулпорим бўлган вақтлар... Ёш, ҳеч нарсадан тап тортмайдиган, саргузаштларга ўч пайтим.

Бир кун Абай томонга текширув билан бордик. Кеч бўлганида шергим қолади-ган, мен бўлсам қайтадиган бўлдим. Шунча зўрлашча ҳам қолмадим, ўша жин деганингизни ўз кўзим билан бир кўрай-чи, деб чиранибман дегин.

Зим-зиё тун. Ортимдан худди биров пойлаётгандек бўлаверарди...

Қўлим билан револьверни пайпаслаб қўяман. Отимнинг ришчилаши-ю, юрагимнинг гурсиллаши қулогимга эшитилади.

Бир вақт ортимдан баҳайбат бир махлуқ ит бўлиб ит эмас, ҳўки бўлиб ҳўки эмас, кўзлари нақ пийладек, тагин ёниб турибди. Оғзини катта очиб, кетимдан қувиб келяпти, дегин. Кўзимга кўринмапти, аслида у йўқ деб такрорлайман-у, менга махлуқ яқинлашгач, нафасим бўғзимга ти-

қилиб қандай қилиб револьверни олиб, қай ҳолатда отганимни билмайман. Бир вақт катта бир чинни идишининг чил-чил бўлиб синган овози янгради. Таъкиб қилаётган махлуқдан қутулдим десам, яна синган парчалар йиғилиб, махлуқ айланаётганини кўриб, эсим оғай деб қолди. Менга ҳеч ким ёрдам беролмаслигини, ўзимга фақат ўзим ёрдам беришим лозимлигини англадим. Англадим-у отга қамчи босдим. Махлуқ яқинлашгач, яна отдим... Яна ўша идишининг синган овози... Шу тариқа 3-4 бора отдим... Аҳвол такрорланаверди... Олмазорга етиб келгач, дарвоза ҳалқасини уриб, унга ҳам қаноат қилмай девордан ошиб, ўзимни ҳовлида кўргач, Худого шуқр қилиб, қалима келтириш ёдимга тушди...

Дарвоза тақиллаганини эшитиб чиққан буюм мени беҳуш, бемажол қўрибди. Отиний эмаслилар, гап нимада эканлигини билиб, дуо ўқишга тушибдилар.

Эртасига ўзимга келганимда бўлган воқеани эслаб, наҳотки ўнгимда содир бўлган бўлса, деб ўйлаб қолдим...

Шу воқеа сабаб бўлиб, текширувларга борганимда ёлғиз қайтмайдиган, тунда юрмайдиган бўлдим.

Манзура САФАРОВА
Зангиота тумани, Эшонгузар кўргони

Ажайиб-гаройиб

"ДИЛОРОМ" ўқув маркази таклиф этади

2 ойлик
1. Компьютер билимлари.
2. Замонавий бухгалтерия ҳисоби.
3. Зардўзлик - Бухороча.
4. Тикиш-бичиш, моделлаштириш (енгил ва устки кийимлар).
5. Замонавий пардалар тикиш.

3 ойлик
1. Компьютерда бухгалтерия ҳисоби.
2. Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун).
3. Тикиш-бичиш, моделлаштириш (енгил ва устки кийимлар).

Манзил: Абай кўчаси, 4 "А"-уй, 1-қават, 114-хона. Мўлжал: "Алишер Навоий" метро бекати. Тел: 144-03-25, 23-84-15.

"БЕГОЙИМ - СЕРВИС"

ҚИЗЛАРЖОН! СИЗЛАРНИ ХУНАРЛИ БЎЛИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

1. Массаж. 2. Банк иши; Компьютерда ишлаш таълими (Windows 95, MS Office 97, Электрон почта). Дастурлаш тиллари; Профессинал фотографар. 3. Замонавий урфдаги пардалар тикиш. 4. Косметология. 5. Сартарошлик. 6. Ҳамширалик. 7. Тикиш-бичиш, моделлаштириш. 8. Келин-куёв шакли билан этажеркаларда торт, салатлар тайёрлаш. 9. Инглиз тили (бошловчилар ва давом эттирувчилар учун).

Тел: 41-16-63

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Ўрда бекати, Анхор бўйи кўчаси, 6-уй. Ўқишни тугатганларга диплом берилади.

ОНАЖОНИМ - УЛУФ УСТОЗИМ

Энг мазмунли, унутилмас ва қисматини ҳал қилувчи сабоқларни - онамдан олганман. Ҳали онгим шакланмаганда, суякларим қотмаганда мен тинглаган онам алласи - сабоқнинг бошланиши эди. Алла орқали юрагимга инган ҳарорат, меҳр инсон бўлиб шаклланишимга асос солди. Сунгра оёғимни шу заминга қўйишни, йиқилмай, қоқилмай юришни ўргандим. Оёқларим бўйсунмади, кучсизлик қилса онамга суянар эдим. Қувват олиб яна олдинга интилардим. Мен интилишни онамдан ўргандим. Инсоннинг кимлигини англаш учун унинг сўзини тинглаб, гапига қулқол солмоқ керак. Ҳамма ҳам гапдан ва ширин сўз бўлавермайди. "Биров топиб гапирарди, биров қолиб", деганларидек, топиб гапиришининг илмини ҳам онамдан ўргандим. Илк бор сўзлашга уринганим... Тилим бўйсунмас эди. Баъзи сўзларни юз марталиб такрорлардилар, оназиморим. Қисқа сўзларни, кейинроқ узун гаплар ва ундан кейин шеърӣ мисраларни онам ортидан такрорлардим. Қанча машаққат билан ўргатган сўзларини англаб гапирардим. "Ақллитим", дея эрқалардилар. Холбуки ақллилик, донолик оназиморимга хос эди.

Отам янгиликлардан хабардор бўлишни, юртада содир бўлаётган воқеаларни мушоҳада қилишни жуда севардилар. Шу боис хонадонимизга ҳар кун 5-6 та рўзнома олиб келардилар. Онажоним ушбу рўзномалардаги мақолалар сарлавҳасини ўқишни ўргатдилар. Ўзлари ўқимаган, уй бекаси бўлсаларда, илмга, маърифатга чанқок эдилар. Менга ўқишни ўргатиш жараёнида тартиб жорий этган эдилар. Мен ирода деб аталмиш таянчга эга бўла бошладим. Отам ишга кетган пайтларида онажоним менга рўзномаларда чиққан кичикроқ мақолаларни ўқитиш билан бир вақтда Қуръони Каримдан бир неча оятларни ҳам ёдлатдилар. Кариндошимизникида маърақа бўлиб қолди. Мен 3 ёшда, онажоним 6 ёшда эдилар. Буваимиз ёнида ўтириб, онамиз ёдлаган оятларни ўқидик. Бу холдан хатто отам ҳайрон бўлдилар. Чунки онажоним бизларга илмни ким кўрар учун эмас, балки ҳеч ким йўғида, вақтни бекор кетказмаслик ниятида ўргатар эдилар. Онажонимда риёкорлик йўқ эди. Доим: "Сўзинг ҳам, қадамнинг ҳам тўғри бўлсин", - деб таъкидлардилар. Баъзан олий маълумотли ота-оналар фарзандларини ўқитишга эътибор бермай, "Бу мактабнинг сазифасига кирди, мен кийинтириб, едирсам бўлди", - дейишган пайтда онажонимнинг, "Кийимларинг одми бўлсада, билимли бўлгин, сўзинг ширин бўлсин, ёлғон гапирма", - деган насиҳатлари беҳиётёр ёдимга тушаверди. Онажоним камтарин, камсуқум эдилар. Оддий кийинишининг устига, зийнатларга унчалик эътибор қилмас эдилар. "Инсоннинг зийнати - унинг

одамларга хушмуомалалиги", - деб ўқитишни хуш кўрардилар. Бу ҳикमतомуз гапларнинг баҳоси энди маълум бўлаётти. Қани ва ундан кейин шеърӣ мисраларни онам ортидан такрорлардим. Қанча машаққат билан ўргатган сўзларини англаб гапирардим. "Ақллитим", дея эрқалардилар. Холбуки ақллилик, донолик оназиморимга хос эди.

Отам ишга кетган пайтларида онажоним менга рўзномаларда чиққан кичикроқ мақолаларни ўқитиш билан бир вақтда Қуръони Каримдан бир неча оятларни ҳам ёдлатдилар. Кариндошимизникида маърақа бўлиб қолди. Мен 3 ёшда, онажоним 6 ёшда эдилар. Буваимиз ёнида ўтириб, онамиз ёдлаган оятларни ўқидик. Бу холдан хатто отам ҳайрон бўлдилар. Чунки онажоним бизларга илмни ким кўрар учун эмас, балки ҳеч ким йўғида, вақтни бекор кетказмаслик ниятида ўргатар эдилар. Онажонимда риёкорлик йўқ эди. Доим: "Сўзинг ҳам, қадамнинг ҳам тўғри бўлсин", - деб таъкидлардилар. Баъзан олий маълумотли ота-оналар фарзандларини ўқитишга эътибор бермай, "Бу мактабнинг сазифасига кирди, мен кийинтириб, едирсам бўлди", - дейишган пайтда онажонимнинг, "Кийимларинг одми бўлсада, билимли бўлгин, сўзинг ширин бўлсин, ёлғон гапирма", - деган насиҳатлари беҳиётёр ёдимга тушаверди. Онажоним камтарин, камсуқум эдилар. Оддий кийинишининг устига, зийнатларга унчалик эътибор қилмас эдилар. "Инсоннинг зийнати - унинг

Сунгра қаламчадан кўкартирилган атиргуллар тепасига бориб, алланималарни гапларга эдилар. Ховлимиз гулзор эди. Хар битта гул ўз тарихига эга эди. Онажоним гуллар билан "гаплашиб", "сирлашиб" бўлган, бизларни уйғотар эдилар. Мен ҳамон ўша гулларда онажоним хидларини туйман. Хар тонгда худди гуллар орасида онажоним тургандек. Ишдан толиқиб қайтган дамларда гуллар олдига бориб, бир оз меҳнат қилсам, куч-қувват оламан. Мен бу сабоққа - гулларга меҳр қўйиш сабоғига умрим охиригача содиқ қолишга уринаман.

Онажоним доимо қўшнилари билан хушмуомала эдилар. Бирор ширин таом пиширсак, аввал қўшниларга чиқарар эдилар. Доим этакларида ўрикми, олмам, ёнғоқми бўларди. Қўшларига кўринган қўшни болакайларга улашардилар. "Кўшнингиз кўз ҳақи ёмон бўлади болам. Ўзингда нима бўлса, қўшнилари билан баҳам кўргин. Ўлигингда ҳам, тирингингда ҳам шулар сенга суянчиқ", - деб насиҳат қилардилар.

Оналар сабоғи фарзандлар учун дастур, йўлланмадир. Айни вақтда бу сабоқ чексиз давом этар экан "Авалло шу сабоқларни англаб етдимми? Мен ҳам бугун фарзандларимга онам каби сабоқ бера оламанми?" - дея ўйлаб қоламан. Онажоним сабоқлари юрган йўлларимда, эккан гуллариде давом этар экан, "Илоҳим ушбу сабоқ тўхтамасин. Илоҳим ушбу сабоқ юрагимни илқликка, меҳрга тўлатишга қиларди. Хар дея яратгандан сўраб қоламан.

Ҳамдам ТҮЙЧИЕВ

МУТАХАССЕС ТАҲЛИЛ

Оилаларда ўзига хос келишмовчиликларнинг бўлиши табиий ҳолдир. Келишмовчилик негизда эр-хотин ва оиладаги бошқа кишиларнинг дунёқароши, қизиқишлари ва талабларининг мос келмаслиги ётади. Агар эр-хотин бир-бирини ҳурмат қилса, севса ва тушуна келишиш осон бўлади. Оиладаги зиддиятчи ҳолатлар кўпинча ажралишларнинг орттишига сабаб бўлмоқда.

Оилавий жанжал ва низолар сабабли никоҳни бекор қилиш ҳоллари Тошкент шаҳрида энг катта кўрсаткичга эга бўлиб қолмоқда. 1990-2000 йиллар давомида Тошкент шаҳрида 200 мингта янги оилалар ташкил топган бўлса, уларнинг 38,3 фоизи ажралиб кетди.

оилаларнинг 74 фоизиде хиёнат эркак томонидан содир этилган, 24 фоизи эса аёллар томонидан қилинган.

Оилаларнинг бузилиб кетиш сабабларидан бири ёшлар орасидаги гиёҳвандликдир. Никоҳни бекор қилиш учун тушган аризаларнинг 18,5 фоизиде оилада эркакнинг спиртли ичимлик ва наркотик моддаларга ружу қўйгани, бунинг натижасида жанжал кўтариши, уйдаги жиҳозларни сотиб юбориши ва фарзанд тарбиясига умуман эътиборсизлиги, рўзгор ташвишларига беварқлиги каби сабаблар кўрсатилган. Бундай ҳол, албатта оиладаги фарзандлар тарбиясига, руҳиятига салбий таъсир кўрсатади.

Ажралган оилаларда отанинг йўқлиги кўп ҳолларда болани

ОИЛА - ЖАМИЯТИМИЗ БОЙЛИГИДИР

Ажралиш сабабларини ўрганиш мақсадида Тошкент шаҳрининг Чилонзор, Ҳамза, Мирзо Улугбек ҳамда Шайхонтоҳур туман судларига 2000 йилнинг 6 ойи мобайнида никоҳни бекор қилиш учун фуқаролардан келиб тушган 655 та даъво аризалари ўрганилди.

Ажралиш сабаблари ўрганилганда шу маълум бўлдики, ёшларнинг оила қуришдаги ижтимоий-иқтисодий ва маънавий етуқлигининг паст даражадалиги оиланинг муваффақиятли ашаб кетишида бир қанча муаммоларни юзага келтирган ва ажралишга олиб келган.

Ажралишга сабаб бўлаётган ҳолатлардан яна бири эр-хотин дунёқарошининг мос келмаслиги, яъни характерларининг бир-бирига зид эканлигидир.

Оилада эркакнинг ишламаслиги сабабли рўзгорда турли хил етишмовчиликлар келиб чиқади. Маълумки, миллий урф-одатларимизга кўра, оилани моддий жиҳатдан таъминлаш асосан эркакнинг зиммасига юклатилган. Халқимиз тафаккурида янгича иқтисодий муносабатлар маданияти шаклланмаганлиги боис, баъзи ота-оналар еч қаерда ишламайдиган, бирор касбини эгалламаган, хатто ўзини ҳам боқа олмайдиган фарзандини уйлантириб қўймоқдалар. Бундай ҳолат эса ёш оилаларда иқтисодий тангликни келтириб чиқармоқда. Оқibatда бу ҳол турли хил жанжал ва низоларнинг келиб чиқишига ҳамда ажралишларга сабаб бўлмоқда. Ўрганилган аризаларнинг 20 фоизиде иқтисодий тангликдан келиб чиққан турли хил жанжал ва низолар сабаб қилиб кўрсатилган.

назорат қилишининг сусайиши ва моддий таъминланганлик даражасига салбий таъсир кўрсатади.

Кейинги йилларда оила муҳитида ўзаро ҳурмат, одоб масалаларининг бироз кўтарилиши ҳам ажралишга сабаб бўлмоқда. Судларга тушган даъво аризаларнинг 8,5 фоизиде оила аъзолари ўртасида ўзаро ҳурмат йўқолган бўлиб, улар бир-бирларига рақиб сифатида қарашлари кўрсатилган. Ана шундай но-соғлом оила муҳитидаги ҳолат бора-бора эр-хотин ажралиши билан яқунланган.

Маълумки, оиланинг устунларидан бири қайнонадир. Ўза оила муҳитига тушган ёш келинчақ шу оиланинг ўзига хос турмуш тарзига кўникиб кетишида қайнонанинг роли ниҳоятда катта бўлади. Келинлар ҳамма вақт ҳам келинлик вазифаларини тўлиқ бажара олмаслиги ва рўзгор юмушларидаги тажрибасизликлари баъзан қайнона-келин муносабатларининг зиддиятлашувига олиб келади. Натижада эса бундай ҳолат ёш оилаларнинг ажралиб кетишига сабаб бўлади. Жумладан биз таҳлил этган даъво аризаларнинг 6,5 фоизини ана шундай қайнона-келин ўртасидаги зиддиятчи келишмовчиликлар ташкил этди.

Ёш оилаларнинг пойдевори мустаҳкам ва соғлом бўлиши учун улар онгига одоб-ахлоқ маданиятини ёшлқдан, яъни боғча ва мактаб партасидан ўргатишни шакллантириш лозим. Шунингдек оилани мустаҳкамлашда ҳуқуқий, диний билимларнинг тарғибот ва ташвиқотининг аҳамияти жуда катта.

Х. НАЗАРОВА,
Республика Оила илмий амалий Маркази бўлим бошлиғи,
Г. АЗИМОВА,
илмий ходим

АЖОЙИБ ИНСОН ЭДИ...

Мамлакатхон Жалилова ёшлиғида ҳам думбўқина, ёқимтойгина киз эди. Талабалик йиллари кўл ушлашиб, бирга юрар, бирга дарс тайёрлардик. Ҳамма уни менга "бўғирсоқ ўртоғингиз", дейишарди.

Мамлакатнинг ота-онаси эрта вафот этишган бўлиб, укаси Баҳодир икковиға кекса буви с тарбия бераётган экан.

Мамлакатхон дўстим қадамни билиб-билиб босиб, бахтин топти. Университетни битириб, йўланма билан Сирдарёда икки йил ишлаб келгач, Тошкентда тўкс бир оилага келин бўлди. Қайнона-қайнонасининг дуосини олди. Овсинлари билан аҳил-иноқ яшади. Турмуш ўртоғи, доришунос Ислоам ака Умаров билан бир умр тинч-тотув ҳаёт кечирди. Уч ўғил, икки қизга она бўлди. У Тошкентдаги 198-мактабда 35 йилдан ортиқ вақт ўқитувчилик қилди. Халқ маорифи аълочиси унвони билан тақдирланди...

келинларига берган тарбияси ҳам, уларга борлигини бахшида этгани ҳам ниҳоятда ибратли эди. Қачон борсам, келинларини мақташга тушиб кетардим.

- Ўзим ўқитганман-да, мактабда бу кизларни. Аълочи, ибони, ҳаёли, оғир-вазмин кизлар эди. Насиб бўлса шуларни келин қиламан, деб таллаб-танлаб қўйгандим. Ниятимга етдим!-дерди. Қизларини ҳам ўзи билан

Хотира-муқаддас

ган, синаган жойга бергиси келарди. Шундай қўлиб, бизнинг кирк йиллик ўртоқчилигимиз қудачиликка уланди. Мен Мамлакатхоннинг кенжа қизи Умидахонни келин қилдим. Ўқитувчи, чевар, пазанда, ойисига ўшаган меҳмондўст Умида келин...

Афсуски, бир умр чин юракдан фидойий ўқитувчи бўлиб ишлаган азиз дугонан Мамлакат Жалилова нафақага чиқди-ю, қанд касали билан орғиб қолди. Бир неча йил давомида Ислоам ака жон-дили билан рафиқасини даволатиб, парварошини ўрни

га қўйди. Ўғиллари, келинлари, қизлари, айниқса, барака топқур келимини Умидахон ойисининг атрофида парвона бўлиб, яхши қаради. Касалхоналарда ётганида ёнидан жилмади. Ширин сўзи, меҳри билан ойисининг дардини енгиллаштирди.

- Майли, қаранг Умида, онани топиб бўлмайди,-дердим. 2000 йилнинг 2 апрелида ўша оғир дард дўстимни мангулик оламига олиб кетди.

"Яшшдан бог қолади", деганларидек Мамлакатхон Жалиловадан сабоқ олган ўзлаб авлодлар қолди ҳаётда. Солиҳ фарзандлар, келинлар, наби-ралар, шинан уй-жойлар, энг муҳими, у ҳақда гўзал ва муқаддас хотира қолди: "Ипақдек майин эди Мамлакат, ҳеч қачон бировнинг дилини оғритмаган, ҳеч қачон бировга тик қарамаган, ҳалолу пок яшаган бебаҳо, ажойиб ўқитувчи эди Мамлакатхон!"-деган олтин сўзлар қолди.

Жойингиз жаннатда бўлсин, дўстим!

Санъат МАҲМУДОВА

Бир кун энди кетишга чоғланиб турганимда бир аёл хонага кириб келди. Жуда гўзал, лаофатли эди. У қаршимдаги курсилардан бирига ўтириб, "Уз, синглим, ишдан чиқа солиб югуриб келдим. Илтимос, ярим соатгина вақт ажратсангиз", - дея ўтинди. Мен рози бўлдим. Чунки унинг кўзларида аллақандай мунг бор эди.

- Сиз менга қараб бу аёлнинг қандай муаммоси бўлиши мумкин деб ўйлапсиз-а? Тўғри, менинг ҳаётда ҳеч бир камчилигим йўқ. Биз барча опа-сингиллар ҳаммамиз ўй-жойли, бахт-саодатлимиз. Шўр, роишлики умр йўлдошим, фарзандларим бор. Лекин... Ҳозир юрагимга қил ҳам сизмайди.

Сарвинос (исми ўзгартрилди) шу ерга келганда кўз ёшлари тикилиб гапиролмай қолди. Сўнг яна давом этди...

- Мен тўйдан кейинок қайнонамга унча ёқмаётганлигимни сездим. Тўғриси, эримнинг менга қилаётган меҳрибончилиги қайнонамга ёқмас эди. Шунда ҳам ўзимни билмаганга олиб атрофда "ойижон"лаб хизматимни қилиб юравердим. Кейин ишга чиқиб кетдим. Эрталаб вақтли туриб нон ёпиб, кийимларгача дазмоллаб, тушикка овқатни ҳам пишириб кетардим. Келганимда эса... Она-бола чой ичиб ўтиришган бўларди кўпинча... Мен ҳам номига чой ичган бўлардим-у, тезда туриб кетардим. Шу аллозда туғиш таътилига ҳам чиқдим. Ойлигимдан тортиб таътил пулларигача қайнонамга келтириб берардим. Кунлар ўтиб фарзандли бўлдик. Катта қизим бир ёшга тўлганида яна ишга чиқиб кетдим. Азбаройи пулга зорлигимдан эмас, қайнонамнинг қош қовоғига қарайверишдан қарчаганимдан шундай қилдим.

- Ёш, эмизикли болангизга қайнонангиз қарадиларми?

- Ҳа, уни кўкрақдан ажратдим. Бу орада ҳовлининг бир четига уй қура бошладик. Мен яна ҳомиладор эдим. Шундай бўлса ҳам кучим етганича эримга қарашардим. Кейинги қизим ҳам туғилганидан сўнг у ёшига етар-етмас яна ишга чиқиб кетдим. Лекин қайнона келин муносабатларимиз эса ўта расмий бўлиб борарди. Зарурат бўлиб қолсагина гап-лашамиз, бўлмаса йўқ. Қайнонам икки фарзандимни ҳам яхши парвариш қилар, тунлари эса ёнида олиб ётарди. Баъзан уларнинг олдига бориб эркаламоқчи бўлсам қайнонам: "Ҳадеб болани ўзингизга ўргатаверманг", - дея койирди. Жондан азиз жигаргўшаларимни қўлимга олишга зор бўлардим. Уларни қўчиб турганга босгим, жаннат исси фуфуриб турган майин сочларидан тўйиб-тўйиб хид-лағим келарди. Ишдан келиб ошхонада, ҳовлида юмуш билан ораганимда болаларимнинг қикир-қикир кулгусини эшитиб қувонардим. Оллоҳ бизга яна иккита ўғил фарзанд берди.

Орадан йиллар ўтди. Уйларимиз тибиб, фарзандларимиз ҳам улғайиб қолишди. Қизларим мактабга чиқишар, ўғилчаларим эса қайнонам билан уйда қолишар-

ди. Эру-хотин ҳар кун эрталаб ишга кетардик. Йиллар, кунлар шундай ўтарди.

- Фарзандларингиз билан сизнинг орангиздаги муносабатлар қандай бўлди? Ахир улар деярли қайнонангизнинг қўлида ўсишибди-ку?...

- Мени сизларнинг даргоҳингизга бошлаган дард ҳам худди ана шу-да опахон, - деди Сарвинос.

- Нима бўлди, уришиб қолдингларми ёки?...

- Боя айтганимдек, фарзандларимнинг ҳаммасини қайнонам тарбиялади. Раҳмат у кишига. Мен иш билан андармон бўлиб,

- Нахотки фарзандларингиз...

- Ҳа, айтсам ҳеч ким ишонмайди. Шунисиға қуяман. Мен қизларимнинг бахтли бўлишларини жуда истайман. Катта қизимга аллақачон совчилар ҳам келаяпти. Қайнонам эса уларнинг олдида мени "болам"лаб шундай айлиниб ўргуладими... Хайратда қоламан. Қизларим хали ёш, балки улар ҳам бир кун менинг ахволимга тушуниб қолишар... Биз розилик берган жойимиздаги қувё ёлғиз ўғил экан. Бироқ менинг тақдирим қизим ҳаётида қайтарилишини истамайман.

Ташрифларингиздан бири

- Нима сизга шунчалик алам ўтказди? - Энг аламлиси шу бўлдики, мен фарзандларим зорикмасин, рўзгорим бут бўлсин, - дея жонидан ортик болаларимни ёшга тўлар-тўлмас ташлаб чиқиб кетгандим. Бу уларни ёмон кўрганимдан ёки боқишни истаганимдан эмасди. Болаларимиз учун ёшлигида сарпо-суруғ қилиб, ўғилларимиз учун уйлар курсак, уларнинг тўйларини орау-хавас билан ўтказсак, - дея ҳаракат қилганман.

- Фарзандларингиз меҳрига зорсиз. Уларнинг бундай бўлишларига бувиси сабаб дейсизми?

- Авваллари, бу муносабатларни уларнинг хархашаси, кўпинча уйда бўлмаганимдан-дир, деб ўйлардим-у, унча аҳамият бермасдим. Қизимнинг гапидан кейин билдимки, қайнонам уларнинг қулқолига шундай деб қуяверар экан... Мен ҳамиша қайнонамни ҳаммага мактардим. Чиндан ҳам у болаларимни тарбиялаб, воға етказди. Минг раҳмат бунинг учун. Лекин болаларимга: "Онангиз сизларни ташлаган, қарагини келмаган", - дейишини тасаввур қилмаган эканман... Она қилиши керак бўлган ҳамма вазифани бажарганман. Насиб бўлса хали куда-андалик ҳам бўлармиз. Лекин бундайини муносабатлар қудаларимнинг қулгоғига етса нима деган одам бўламан.

Бу ерга келишдан мақсадим оиламда рўй берган шу воқеани газетангизда ёритсангиз. Нега деганда менга ўхшаб қанча жувонлар ҳам ёш болаларини қайнонага ташлаб ишга чиқиб кетишади. Бизнинг оиламизда рўй берган англашилмовчилик бошқаларникида ҳам такрорланмаслигини истардим...

Сарвинос келиб кетганидан кейин шу ҳақда кўпроқ ўйлаб бошладим. Ҳаётнинг хали биз билмаган чигаллари қўлигини англадим.

Оилани юришти ҳақида ҳеч қаерда ўргатилмайди. Чунки ҳар оиланинг ўзи бир олам. Ўз қонунилари бор. Сарвинос каби биз ҳам болаларимизни қайнонамиз ихтиёрида қолдириб ишга ошиққанмиз рост. Қайноналаримиз набираларини биздан ҳам ортик сўйишига ишониб шундай қилганимиз. Аммо оқ ювиб, оқ тараган набираларини оналарига қарши қилиб қўйишлари тушимизга ҳам кирмаган очиги. Сарвиноснинг қайнонаси нега бундай йўл тутди экан? Бу энди ўша қайнонанинг виждонига ҳавола. Балки набираларини шунчалик яхши кўрган-у, ҳатто уларни онасидан ҳам қизганганимкан? Ахир болалар учун онадан азиз, бебаҳо инсон йўқ-ку. Бир кун бўлмаса бир кун она меҳрига зор бўлишлари аниқ. Оналар кечиврими бўлади, Сарвинос ҳам бир кун фарзандларига ўша қалбидаги лиммо-лим меҳрини тутадиган кунлар келар... Лекин унчага анча кеч бўлмасмикан?

Басира САЙИД АЛИ

МЕҲРИМ ЮРАГИМДА ҚОЛМАСИН ДЕЙМАН...

бундан қувониб юраверибман. Ҳозир қизларим билан ҳам муносабатимиз қандайдир расмийлашиб қолгандек. Болаларимни бирон марта "онажон" дея эркаланганини ёки ҳаддим сигиб уларга иш буюрганимни эслотмайман. Болаларим гўдаклигидан қайнонам билан бўлишгани учунми менга меҳрлари йўқ ҳисоб. Дам олиш кунларини ҳамма аёллар интиқиб кутишса керак. Мен эса... Уйда қолгим ҳам келмайди. Чунки кир ювсам ёки уй тозаласам қизларимнинг биронтаси ёнимга келишмайди. Бир бора "онажон, нима қияпсиз", - дейишмайди ҳам. Овқат маҳалида эса қайнонамга қараб менга имо қилишиб кулиб ўтиришганини сезаман. Ахир шу фарзандларни мен дунёга келтирганман-ку! Эримга айтсам: «Энди нима қилай, ахир онам бўлсалар... Мени деб бир умр турмушга чиқмай ўтдилар. Сениям тушунаман, хотин, Оллоҳ инсоф бериб қолар уларга ҳам», - дейди "уҳ" тортиб.

Овқатни доим бир ўзим қилардим. Бир кунни нимадир бўлди-ю, қизим Лобархон билан бирга овқат қилдик. Пайтдан фойдаланиб у билан гап-лашдим: "Қизгинам, сен ва укаларинг нега мендан ўзларинг олиб қочиб юрасизлар? Ахир мен сизларнинг онангизман-ку... Нахотки мен сизларга ёмонликни раво кўрсам", - дедим.

Шунда қизим менга совуққина қараб қўйди-да: "Тўққанингиз билан сиз бизларни боқишни истамаган экансиз. Бувим бечора кекса бўлишларига қарамасдан бизни ўзлари боққан эканлар?" - деса бўладими. Устимдан биров бир челақ совуқ сув қўйиб юборгандек бўлди. Бошим айлиниб қўзларим тиниб йиқилиб тушибман. Ўзимга келсам, тепамда қизим билан эрим туришибди.

Шунча йилдан бунён айтолмаган сўзларим шундагина тилимга чиқди. Ўзимни тутолмадим. Гапирдим, додлаб йиғладим.

СОҒЛИҒИГА ЭИМ У ОНА, ХАСТА БЎЛГАЧ БЎЛДИ БЕГОНА!

Бахрия ўттиз беш ёшида уч ўғил ва икки қиз билан эридан бевақт жудо бўлиб бева бўлиб қолади. Бирин-бирдан ёш гўдакни боқиш, кийинтириш, тарбия қилиш бир ўзига қолади. Қўли гул тўкувчи эмасми, кечалари тинмай жун йиғириб, гилам ва шунга ўхшаш ҳар хил нарсалар тўкиб сотарди. Шу тариқа болаларни боқарди. У яна қишлоқ амбулаториясида фаррошлик ҳам қиларди. Тиниб-тинимас аёл эди у.

Орадан йиллар ўтиб, болалар ҳам воғага етиб катта бўлишди. Бахрия момо буларни ҳаммасини қийналиб бўлса-да, уйлэй-жойли қилди. Ҳақ эса кенжа ўғли билан яшай бошлади. Момо бир ойча яшаганидан кейин кенжа келин уни сиғдирмади. Момо энди ўртанча ўғли Хотамбойниқанда яшай бошлади. Шунда ҳам "энди мен кексаман", - деб оёқ узатиб ётмасди. Келинмика малол келмасин, деб яна жун йиғириб ҳар хил нарсалар тўқишда давом этарди. Қарилки бари-бир ўз ҳўқимини ўтказмас-

дан қўймас экан. Момонинг белдари бучкайиб, кўзлари хиралашиб қолган эди.

Бир кунни гилам тўкиб турган пайтида икки кўзи ҳам кўрмай қолади. Ўғиллар эса ҳатто шифокорларга ҳам кўрсатишмайди. Шу кундан бошлаб Бахрия момонинг азобли кунлари бошланди. Ҳатто келини Мархабо иссиқ овқат нари турсин, бир пиёёла иссиқ чойни ҳам раво кўрмай қўяди. Кишили-кировли кунларда хаста онани бир ўзини бир совуқ уйга қўйишганди. Ўғли эса бу совуқ уйга печка қуриб бериш уёқда турсин, ҳатто бир сандал ҳам қуриб беришга қурби етмади. Мана, кўзини нурини кетказиб, жун йиғириб кечаси билан гилам тўкиб бола боқай деган онани ахволи. Ўғилни қарангки, онасини алдаб: "Сизини онам йўқлаган эканлар", - деб онасиникига олиб бориб қўяди.

Бахрия момони ахволи кундан кун оғирлашиб борарди. Бева қизларчи нима ҳам қилсин. Пахлавандек уч ўғил эса онамини ахволла-

ри қандай экан, деб хабар олмасди. Охири қишлоқ кексаларининг Хотамбойга: "Уялмайсанларми, хасталаниб кўрмай қолган онагни бир ожиза бева онагникига оғир ахволда ташлаб қўйгани", деган дашонларидан кейингина у яна онасини хотинининг қаршилиғига қарамай уйига олиб келади.

«ОИЛА ВА ЖАМИЯТ» ЎГИТНОМАСИ

Келини Мархабо эса қайнонасиға умуман қарамасди. Хаста момо бечора совуқ уйда бир ўзи жунжиб-чикарди. Худодан ўзига тезроқ ўлим тиларди. Келини Мархабо қайнонасиға қараш, иссиқидан хабар олиш нари турсин, ҳатто кечқурун ҳеч кимга билдирмасдан деразани бир кўз ойнасини олиб қўяркан, "совуқда қотиб ўлсин", - деб. Эрталаб барвақт ойнани яна жойига қўйиб қўяркан.

Бир кунни момо бечора сувсираб келин ва набираларини қақиради. Келин ва набиралар эса эшитлар ҳам эшитмаганга оладилар. Охири ҳеч кимдан дарак бўлавер-

мағач, бечора момо пайпаслаб эмақлаган ҳолда даҳизига чиқади ва ташқари эшикни итариб очади. Ташқарида қор ёққан эди. Момо бир қўлини ерга тираган ҳолда, бир қўли билан қорни олиб капаларди. Шу ҳодиса устига қўшниси Шоғулум келиб қолади ва жажли чиқиб кетади:

- Ўзи келин, сизларда одамгарчиликдан асар ҳам қолмаган экан. Болаларинг билан томошабин бўлиб тургандан қўра, ичкарига олиб кириб ётқизсаларинг бўлмайди? Эринг ҳам эрман деб юрган экан, ўз онасини хотинига хор қилдириб. Соғлиғида-ку чўрдай ишлат-дингизлар. Энди ишга ярамай хаста бўлиб қолганда кераксиз бўлиб қолдими? - дея Шоғулум сўнганча бечора момони суяб киргизиб жойига ётқизиб чиқади.

Орадан анча кунлар ўтиб момо бечора қийналиб оғзи иссиқ овқат билмай, ўғил ва келинлардан рўшнолик кўрмай оламдан ўтди. Келину ўғилларнинг, невараларининг: "Бизни бевақт ташлаб кет-

ган онам", - деб уввос солиб йиғлашлари ҳовлини тутди.

Вақтида онасиға ҳатто битта товук сўйиб пишириб едирмаган Хотамбой эса онасини маърақасида катта бир қорамол сўйдирди. Лекин онаси тириклигида яхши парвариш қилдирганда эди, унинг дуосини олиб қолган бўларди. Энди эса она улғач, қанча мол сўйса ҳам фойдаси йўқ.

Мен бу воқеани ёзишимдан мақсад, раҳматли Бахрия момонинг келинларига ўхшаган келинлар бўлса, улардан илтимос қиламанки, кекса қайнона ва қайноналарингизни иззат-хурматини жойига қўйинг. Хаста бўлиб ётиб қолганларида оқ ювиб, оқ таранг. Чунки қайнона ва қайнонани хурматини жойига қўйган келингина эрта бир кун келинлик бўлганида ўз келин-дун хурмат ва иззат толгай. Ҳўрлаган албатта хўрланади. Бу дунё қайтар дунёдир.

Ражабкул МУРТАЗОВ Қашқадарё вилояти

Гуёҳандлик - захри қотил. Унинг домига тушганлар бир умр азоб исқанжасида яшайди. Бу иллат инсониятни ҳар қандай жиноятга, ҳар қандай жирканч қабоҳатга бошлайди. Ҳатто қотилликка ҳам.

Куйидаги ўзим гувоҳи бўлган воқеани эътиборингизга ҳавола этар эканман, "Аср фожеси" деб тан олинган бу иллатнинг охири сўқмоғи жиноят ва ўлим билан яқуланшига исбот бўла олади деб ўйлайман.

Махлиёнинг орзу-умидлари бир дунё эди. Балоғат ёшига етган ҳар бир қизнинг қалби ноёб ҳис-туйғуларга, ўзи тушуниб етмаган ахтиросларга буркангани каби унинг ҳам юраги чаши-зилол мисоли не-не орзулар қанотида парвоз этарди.

Махлиё мактабни тугатиши билан ота-онаси уни кўшни қишлоқдаги Хусниддин исмли йигитга унаштиришмоқчи бўлишди. Янгалар иштирокида икки ёш учрашишди. Қизнинг хусни жамоли, ой кўрса уяладиган қирмизи юзларини кўрган йигит излаб юрган муҳаббатини беҳосдан топиб олганига тушуниб етган бўлса, кўз олдига келтирган шахзодасини учратганлигидан қалби ифтихорга тўлган қиз ўз бахтини ёрлақан Аллоҳга унсиз ҳамду-санолар айтди.

- Мен сизни... - деди Хусниддин тугила-тутила, - ...Сизни кўлингизни сўрамоқчи эдим.

- Мени... - деди кўзлари ила ер чизиб турган Махлиё, - измим ота-онамда, улар нима дейишса шу.

- Ўзингизни кўнглингиз-чи?

- Мен... мен кўнглимни кейин, тўйдан кейин айтаман.

- Кимга? - илнж ила тикилди йигит Махлиёга. Қиз кўз остидан Хусниддинга қараркан "билмадим" дегандек ёлка қисиб кўйди.

Шу топда икки ёш юракнинг қалбида қандай сирли ва жўшқин туйғулар жўш урганини қалам билан таърифлашга қурбим етмайди. Лекин илк бор севиш-севилиш бахтига мурасар бўлиш қаби олий незъмат қизни ҳам, йигитни ҳам аллақачон ўз асрига айланттириб ром этган эди.

Икки қуда ёшларни бахтига тахт тилаб, нон синдиришиб қизни бошини боғлашди. Махлиё билан Хусниддин бир-бирларини чуқурроқ билиш, юрак сирлари билан яқинроқ дардлашиш мақсадида яна икки марта учрашишга улгуришди. Қалблар қалбларга боғланди, кўзлар беун муҳаббатнинг ширин сўзларини татиб кўришди. Муҳаббат куртаги очилиб гунча бўла бошлади.

Тўй куни белгиланди.

Махлиё минг хил орзулар, умид нашидалари ила келинлик либосини кийганида кўзларидан ёш томди. Бу севинч ва бахт элчиси эди. Хусниддиннинг юраги тобора ёнар, мардлик хисси уфуриб турган қони уни ҳеч тинч қўйма, гулдек йиманиб, нозлашиб турган келинни тезроқ бағрига олишни орзқиб кутарди.

Никоҳдан ўтишди.

Кувёв келинга бир кучоқ гул совға қиларкан оқ либосда чўгдек ёниб турган Махлиё кўзига дунёдаги энг гўзал сохибжамол қиз бўлиб кўринди. Қатор-қатор безатилган машиналар уларни бир умр ёдда қолари даражада асир қилдириди. Хотира майдонида шахидларни руҳлари шод бўлиши учун гуллар кўйишди. Келинлик ҳарир кўйлагини кийишни орзу қилган қизалоқлар, кувёв бахтига эришолмай юрган йигитлар уларга сўқмоғи қарашар, кампирлару чоллар эса "туф, туф кўз тегмасин, бирам бир-бирига мос туши-

шибди-я" деб кўйишар, болакайлар хайрат ила тикилиб туришарди.

Никоҳ оқшоми бошланди.

"Тўйлар муборак" кўшигининг ширин садоси остида ял-ял ёниб битта -бит-

- Ҳалигидан бир тутам олиб кел, - деди буйруқ охангида Комил.

Комил айтган қизнинг висолидан-да ширин "кайф"ни бир зумда муҳайё қилишди. Елиб-югуриб хизмат қилиб юрган йигит яна Комилнинг имоси билан "зўридан" олиб келиб ташлаб кетди. Кувёв папиросни тортиб-тортиб чуқур ютди. У бундай роҳатни илк бора татиб кўраётгани учунми томирларига тарқалаётган "доридан" сархуш бўлиб, кўзлари тиниб кетди. "Ох, қандай ширин-а, мана бор экан-ку роҳат, бўларкан-ку кайф қилса..." Шу сонияда Хусниддиннинг хаёлидан шу ўйлар ўтди. У шундан кейин ни-

- Уям каттакўрғонлик, Янги Марказда туради.

- Нима қилти?

- Шуниям билмайсанми каллава-рам, хотининг бўлмиш Махлиё ҳам ўша кўчада туради-ку, у Махлиёни яхши кўриб юрган дейишди, ким билади дейсан балки юришгандир, ахир яхши кўриш айб эмас-ку.

- А-а? - Хусниддин ўйиндан тўхтаб пешонаси тиришиб ўйнаётган йигитга тикилиб разм солди. Кўзлари қизарди, қонидаги шайтон жазавага сола бошлади. "Наҳотки у боқира, онаси ўпмаган қиз деб юргани шу йигит билан боғларда сайр қилиб...

балки у билан... йўқ,

мени алдай олмайди,

мени алдаганларни

беаёв жазолайман.

Кизик, бу йигитни

мендан қандай аф-

заллик жойи бор

экан-а? У мендан

шунчалик ҳам устун-

микан. Балки мендан

кучлироқ ёки зўррок-

лиги учун у билан "юргандир". Кўрса-таман ҳали унга мени ошимга чанг солиш қанақа бўлишини".

"Қани йигитмисан, айтган гапингда турасанми, кўрсат унга", дея юрагига васваса сола бошлади шайтон. Бўл, тез кўрсат ўзингни, қандай кучга эгаллигингни. Нега қараб турибсан, ахир у сени хотинингни қўлини ушлаган, бағрига босиб ўлган, қаердан билсан, балки у яна бошқа ишлар қилгандир..."

Хусниддин рашк ўтидан ёниб кетди. Ваҳшийлиги ошиб тишлари гичирлаб кетди. Даҳшатли бир "оҳ" юрагини кемира бошлади. У ўзини ортиқ ушлаб ўтира олмади. Секин бори ўша йигитни тумшугига туширмоқчи бўлди, бу ниятидан қайтди. Бу унга алам қилаётганди. Нима қилиш керак.

Хусниддин секин даврандан сирғалиб чиқди-да ошхона тарафга юрди. У ердаги хотин-халақларга кўрсатмай катта дастали пичоқни олдида тўғри ҳеч нарсдан хабари йўқ ўша йигитни олдига кела бошлади. Кўзини қон қоплади.

Йигитнинг орқасига зарб билан урилган пичоқ аввалига ҳеч қимни хушёр торттирмади. Иккинчи бор урилганда атрофга сачраётган қон ҳаммани кайфини тарқатиб юборди. Йигит гандирақлаб кетди. Жонига қим қасд қилганини билиш учун орқасига ўғрилган ҳам эдики, учинчи бор пичоқнинг ўткир тиғи юрагига қаралди. Хусниддин пичоқни сугуриб олганида қон худди фавворадек тизиллаб оқа бошлади.

Бир йигит дунёга келиб балоғат ёшига етиб, мардона эр йигит бўлгунча йигирма йил керак дейдилар. Хусниддин йигирма ёшли бир йигитни йигирма сонияда оёғи остига олиб топтади. Топтаганда ҳам номардлик билан, рашк ўти ила йиқитди.

Қий-чув бошланди. Ҳамма ҳар ёққа қочган, айримлар хайрат билан тикилиб қолган, ҳеч нарсдан хабари йўқ мусиқачилар ҳамон "ташлаб кетма" дея зўр бериб қўшқиб қуйлашарди.

Хусниддин қўли қонга бўялган пичоқни ушлаб олган, ўзи нима қилаётганини идрок эта олмас, аксинча ўзини шер, мард йигит санаб атрофга "кўрдиларингми" деганича мағзурлик билан боқарди.

Хусниддин тўғри келин ўтирган уй томон юрди. Қўлида қонга бўялган пичоқ. Унинг йўлини тўсишга ҳеч қим журъат қилолмади. Кўзларидан рашк ўти чакнаб ваҳшийлик, жаҳолат ва ийртқичлик оғими минган Хусниддин важоҳат ила чимилдиқли уйнинг эшигини очди.

Давоми 8-бетда

ҚОНГА БЕЛАНГАН ЧИМЧИЛДИК

Hadis-2001

та қадамлар босиб келаётган келин-куёвни ҳамма олқишлар, икки қуда кўзларига севинч ёшлари ила фарзандларига бахтдан тахт тиларди.

Келин-куёв аъна-нага мувофиқ тўрга ўтказилди. Дуога қўл очилди. Тўй оқшоми ҳар қандай бўйи етган йигиту қизни орзу қилганидек ажойиб ўтди. Уртақаш қудаларга сўз берди. Уларни даврага таклиф қилиб "Чоргоҳ"га, "Уйнасин"га ўйнатди. Келин учун бундан ортиқ ота-онасининг хурсандчилиги керак эмас эди. Кувёв ҳам айнан шунини - волидасини шод бўлишини, ундан рози бўлиб дуога қўл очишини Худодан сўраганди. Мана эзгу ниятига етди.

Шу орада ёнида ўтирган куёвжўра бўлмиш Комил қаергадир кетиб зум ўтмай кўзлари қизариб қайтиб келди.

- Кайфинг ошиб қолибди-ку Комил, - деди Хусниддин унга ҳазил аралаш.

- Ҳа, агар хоҳласанг сенга бу кайф-ни қанақа бўлишини ўргатаман.

- Нима у? - хайрон бўлиб сўради Хусниддин.

- Таъминни татисанг биласан, хумпар, - деди Комил унинг қулоғига пичиқлаб.

- Келинни ҳам висолидан ширин кайф бу.

- Йўғ-е, наҳотки?..

- Э-э, кўп эзма экансан-да Хусни, тез бўл, айт, олиб келишинми?

- Майли, қани биз ҳам бир чекиб кўрайлик-чи?

Комилнинг бир имоси билан уни олдида Хусниддин танимайдиган бир йигит лиқиллаб етиб келди.

малар бўлганини, кимлар келин-куёвни табриқлагани-ю, келиннинг секин уни туртиб табриқ чоғида турганини эслолмайди.

Икки тоғаси келиб жиянини бошига кўнган бахт қуши билан қўтлаб кетди.

Дўстлари уни хотинлик бўлгани билан табриқлаб бирга ичишгани ортиқча бўлди. Кайфи таранглаша бошлаган Хусниддиннинг кўзига ҳамма ўйнаётганлар балодек, шайтонлардек кўринарди.

Тўй тугади.

Келин-куёвни чимилдиқли уйгача ўйин-кулги, мусиқа садолари билан кузатиб кўйишди. Чимилдиқда эса кампирлар куёвни "хайдаб" солишди. Куёв даврага чиққан яна ўйин-кулги давом этди. Энди меҳмонлар тарқаб бўлган, тўйхонада фақат йигитлар қолганди.

Ота-оналар ҳам куёв учун умрида бир бўладиган бахт кечасида, деб уларнинг ўйин-кулгисига халақит беришни хоҳлашмади.

Шўх эстрада мусиқаси ёшларни баттар жазавага солар, кайфлари бир қадар бўлган айримлари йиқилиб тушар, бировни биров билан иши йўқ эди. Куёв болани кўзига ҳеч нарсаси кўринмасди. Шу дамда кимдир уни қулоғига шивирлади.

- Ҳу-у-вв анави болани танийсанми? - сўради Хусниддиндан сал нарида ўйнаётган кўк қўйлақли йигитни кўрсатиб.

- Йўқ, - деди Хусниддин бепарволик билан.

ТУРМУШ САБОҚЛАРИ

ЭГИЛГАН БОШНИ ҚИЛИЧ КЕСМАС

Тобим қочиб Сарийосиё тумани марказий шифохонасига тушиб қолдим. Хонадагилар билан тез орада танишиб ҳам олдим. Хонамиз бир бўлгани билан дардларимиз бошқа-бошқа экан. Чап томондаги каравотда ётган истараси иссиқ хуштакаллуф отахон билан айниқса қардон бўлиб қолдик. Мирзохид ота кўпинча ўйчан кўзларини шифтга қадаганча сотлаб жим ётар, баъзан эса ўтган умри давомида содир бўлган қизиқ воқеалар, хизматлари эвазига олган мукофотлари, орден ва медаллари ҳақида сўзлаб берар эдилар. Айтишига қараганда, пенсияга чиққанига ҳам анча йил бўлган. Ҳозир Тошкентда истиқомат қилар экан. Сарийосиёга қариндошларини йўқлаб келиб калсалхонага тушиб қолибди.

Ўғлим, - дея бир кун юрагини ёрди Мирзохид ота, - инсоннинг кўнгли жуда-ям нозик бўлар экан. Ўйлаб кўрсам калсалхонага тушганимга ҳам бугун роппа-роса бир ой бўлибди. Келган кунларим аҳолиим оғир эди. Шифокорларга раҳмат. Оёққа турғизишди, сизларга ҳам раҳмат. Кекса-лигимни, мусофирлигимни ҳисобга олиб шунча вақтдан бери илиқ сўзларингизни, нону-тузларингизни аяганларингиз йўқ. Бироқ булар барибир дилимдаги аламини юволмаяпти.

Мирзохид ота узоқ жим қолди. Сўнг чуқур хўрсинди-да, гапида давом этди:

- Сарийосиёга қариндошларимни йўқлаб келганман деб ҳаммани алдаб юрибман. Уялганимдан шундай дейман. Бошқа нима ҳам дер эдим. Аслида ўз пушти-камаримдан бўлган икки норгул ўғлимни кўргани келганман. Иккаласи ҳам Худога шукр, уйли-жойли, болали-чақали. Бири заводда уста, бошқаси бир катта идорада инженер бўлиб ишлайди. Келинларимни кўяверинг, ўғилларим ҳам ноҳуш қутиб олишди. Қутилмаган муносабат ёмон таъсир қилди шекилли, ун-тўрт кун турмасидан мазам қочиб, бу ерга келиб қолдим. Шифохонага эса катта ўғлим жойлаб кетган эди. Шундан бери на ўзи, на укаси отамиз тирикми, йўқми деб бирон марта бўлса ҳам ҳолимдан хабар олишмади.

Мирзохид отанинг овози титрар, кўзлари тобора ёшга тўлиб борарди. Ҳамия-

лар уввос солиб йиғлашарди. Хусниддин гапини охиригача гапира олмади. Уйнинг ичиди ўқ овози эшитилди. Йигитни юрагига нина санчилгандек бўлди. Яна, яна санчилди. Хусниддинни тили айланмай қолди-да гурсиллаб йиқилди. Ундан кейин келинчак секин ерга бош қўйди. Куёвни бобоси милтиқни олиб чиқиб ўз жигарини отиб ташлашга жазм қилган эди. Ҳатто отаси ҳам ўғлини нима жим урганига ҳайрон бўлиб кўриб ўзини четга олиб қараб турганди.

- Ота, неварангиз... - дея олди Хусниддиннинг отаси. - Ўғлинг қутурибди, болам. Бир зумда бўлиб ўтган бу ҳодисадан эртаси бутун Каттақўрғон шаҳри жунбушга келди. Одамлар ўша куёвни хали-хали қаргайдилар.

Малика опа асли фарғоналик. Кўп йиллардан буён Қашқадарёда яшаб, меҳнат қиладилар. Зиёрат мақсадида Фарғонага бормаганимда опани яқиндан билмасдим. Зиёратимиз ниҳоятхосга етган бўлса-да, махсус поездимизни жўнашига анча вақт бор эди. Шу вақтда опа укаларини кўриб келишга ошиқдилар.

Поездимиз жўнашидан олдин опани укалари машинада олиб келишди.

Опанинг ҳаяжони чексиз эди. Дийдорлашув қандай яхши.

- Бу ёқдаги кўшни хола хожи она бўлибдилар. Тўқсон саккиз ёшли момониз Маккада яшайдилар. Хожи онадан менга жойнамоз совға қилиб юборибдилар. Табаррук. Таовф қилганларга ҳожилик насиб этсин!

Купедогилар ҳаммамиз бир-бир таовф қилдик. Ниятларимизни бо-тинан айтдик.

- Энг қизиги, - гапини давом эттирди Малика опа, - хожи она ҳам ибодатларини адо этаётганларида доимо бир хил нидо такрорланадиган турганмиш: "Келинингизнинг ҳажи қабул бўлди!" Она то уйга келгунча бу нидонинг ечимини то-лолмабди.

- Келин, сизда қандай сир бор биз билмаган. Ҳаж ибодатларим вақтида шундай сирнинг гувоҳи бўлдим, - дебди хожи она соддалик билан келинига.

Келин ўйланиб қолибди. Бир оздан сўнг:

- Менда ҳеч қандай сир йўқ. Фақат бир "айбим" бор. Ўзларингиз биласизлар, кўшни кампир ёрдамга муҳтож. Нон ёпсам битта нонни бир сафар ошқора элиб берсам, бир дафъа

яширин элиб бераман. Овқат пирширам бир коса сувни зиёд соламан. Бир коса овқатни шу момога илиниб тураман. Келди-кетди кўпайиб овқат ортаган ҳолларда ўз улушимни бераман. "Гуноҳим" шу...

- Айланай келин, - дебдилар хожи она, - сиз энди оддий келин эмас, келин ҳожисиз. Биз хожи бўлиш учун бироз машаққат чекдик, йиғиндик, териндик. Сиз эса ҳажни ёнингиздан кидиргансиз. Қани ҳамма сизга ўхшаса. Сиз Аллоҳнинг севики бандаси экансиз. Ҳожилик муборак, айланай келин!

КЕЛИН ҲОЖИ

Топармон-тутармон юртдошларимиз озми?! Уларнинг кўплари йўл, кўприк қуриб, бева-бечора, етим-есир, ночорларга саховат кўрсатиб, савоб олаётгани шубҳасиз. Бироқ, мол-дунё топган сари ўзим бўлай дейдиган, фақат ўзини ўйлайдиган, қасрлар қуриб, қўша-қўша машиналар олиб, ўз туғишганларини ҳам унут-таёзган бойваччалар ҳам йўқ эмас. Улар ўзининг хайрли ишларини ҳам "айб", "гуноҳ" ҳисобловчи келин ҳожидан ўрнак олсалар ёмон бўлмасди.

Мўмин ХОЛМУРОДОВ
Қарши шахри

Боши 7-бетда

Янгалар кўриб ўзларини четга олишди. У янги осилган бахмал пардани бир тортиб узиб ташлади-да, тўғри хонани чиройига зеб бериб ял-ял ёниб турган чимилдик томон юрди.

Чимилдик. Чимилдик ичиди зебу-зарга бурканиб ҳали дунё-дунё орзулар қанотида учиб, севикили ёр, гўзал дилдор, ширин келинчак бўлганидан севишиб, шахзодасини интиқ қутиб ётган малика сингари ҳаёли паршон ўтирган Махлиёни олдига Хусниддинни қўққисдан кириб келиши келинчакни хушёр торттирди. Махлиё ириги ўрнидан турди, куёвга бош эгиб таъзим қилди. У куёвни важоҳатини, юзидаги йиртқичлиқни кўрмади. У ерга боққанча шахзодаси-

дан ширин калом кутди. Аф-су...

- Келинг, - деди келинчак овози чиқар-чиқмас яна таъзим қиларкан. Махлиёнинг ер

ҚОНГА БЕЛАНГАН ЧИМИЛДИК

узра эгилиб таъзим қилиб қутиб олиши Хусниддинни худди калака қилгандек, устидан кулгандек туюлди. Баттар ваҳшийлиги кўзгаб мажнунтолдек унга эгилиб турган Махлиёни кўкрагига бор кучи билан пичоқ санчди. Урилган тигнинг аччиқ оғриги келинчакнинг нозик жисмига азоб инъом этди. Махлиё икки У қўли билан юрагига урилган пичоқни маҳкам ушлади. Жон аччиги билан уни сўғуриб

олиб ташламоқчи бўлди. Эп-лолмади. Келинчакнинг юзла-ридаги азобнинг тасвири, илтижо ила боқиб қарашлари, оғриқдан инграб юборгани

сўғуриб олган Хусниддин уни яна бор кучи билан Махлиё-нинг юрагига қадади. Пичоқ олинганда бир қалқиб тушган келинчакнинг нозик жисмидан

аччиқ бир фарёд отилиб чиқ-ди. Иккинчи зарбдан тамоман кўзлари тиниб жисми-жонини руҳи тарк этаётган эди.

- Мен... мен... - дея олди хо-лос.

- Сен шайтонсан, сен маль-тонсан...

Бутун бир ховлида Хуснид-динни қўлидан ажал қамчисини тортиб олишга қурби ета-диган эркак топилмасди. Ҳам-ма дағ-дағ титраганча томоша-бин бўлиб қараб туришар, аёл-

Хусниддинни инсофта келтир-масди.

Рашк оловида ёниб турган Хусниддин келинчакни оппоқ харир рўмоли аралаш сочи-дан маҳкам ушлади.

- Сен ҳали мени алдаб хот-ин бўлмоқчи бўлдингми?

Шу тобда азобнинг зўридан Махлиёнинг қулоғига ҳеч бир сўз кирмасди. Пешонасидан тер чиқиб шахло кўзлари ил-тижолни тикилиб турган ке-линчакни жисмидан пичоқни

Оила ва жамият

Мақолада келтирилган фактлар, воқеалар, маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади.

Муаллиф фикри тахририят нуқтаи назаридан фарқ қилиши мумкин. Фойдаланилмаган қўлёзмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарил-майди, ёзма жавоб қилинмайди.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 133-04-35
Котибият, хатлар: 34-25-46
Табриклар, эълонлар: 133-04-50

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темури кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахо-наси. Манзил: Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.35
Босишга топширилди - 20.00
Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»

Акционерлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - { якка обуначилар учун 176
ташкилотлар учун 177

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида № 33 рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 2026
Формати А-3, ҳажми 2 босма тоб, Баҳоси эркин нарҳда.
Рассом — Н. ХОЛМУРОДОВ.
Навбатчи - М. СОДИКОВ.

Сўзларнинг асл нусخаси